

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

O SUBJEKTIMA BANKOVNOG SUSTAVA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31. 3. 2023.

Sarajevo, lipanj 2023. godine

Skraćenice i termini

AMFI	Udruga mikrofinancijskih organizacija u BiH
AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
ASF	Available Stable Funding (Raspoloživo stabilno financiranje)
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih osoba u BiH
EBA	European Banking Authority (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Europska banka za obnovu i razvoj)
ECB	European Central Bank (Europska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Europski fond za Jugoistočnu Europu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene financijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokrića likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
NFI	Nedepozitne financijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
NSFR	Net Stable Funding Ratio (Koeficijent neto stabilnog financiranja)
RBFBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
RSF	Required Stable Funding (Potrebno stabilno financiranje)
SAD	Sjedinjene Američke Države
SB	Svjetska banka
SBS	Subjeki bankovnog sustava FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, leasing društva, faktoring društva, mjenjači i druge financijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruga banaka Bosne i Hercegovine

UDLBIH	Udruga društava za leasing BiH
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o leasingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE I TERMINI	2
POPIS TABLICA:	6
POPIS GRAFIKONA:	8
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA I STANDARDI POSLOVANJA SBS	9
SAŽETAK	11
UVOD.....	16
1. BANKARSKI SEKTOR.....	18
1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH.....	18
1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	18
1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel	18
1.1.3. Kadrovska struktura.....	20
1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	21
1.2.1. Bilanca stanja	21
1.2.2. Obveze	25
1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	28
1.2.4. Kreditni rizik.....	30
1.2.5. Profitabilnost	37
1.2.6. Ponderirane NKS i EKS	40
1.2.7. Likvidnost	41
1.2.8. Devizni (FX) rizik.....	46
1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi.....	47
1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR.....	48
2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA	51
2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	51
2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	51
2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	51
2.1.1.2. Struktura vlasništva	51
2.1.1.3. Kadrovska struktura	51
2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	52
2.1.2.1. Bilanca stanja.....	52
2.1.2.2. Kapital i obveze.....	53
2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	55
2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH.....	58
2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	60
2.2. LEASING SEKTOR	61
2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH	61
2.2.1.1. Broj leasing društava i podružnica	61
2.2.1.2. Struktura vlasništva	61
2.2.1.3. Kadrovska struktura	61
2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	62
2.2.2.1. Bilanca stanja.....	62
2.2.2.2. Kapital i obveze.....	64
2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	64
2.2.2.4. Profitabilnost	65
2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga	67
2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR	69
2.3. FAKTORING POSLOVI.....	70
2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH.....	70
2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH	70
2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE	71
ZAKLJUČAK	73

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	75
Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2023.	75
Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2023.	76
Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2023.	77
Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2023.....	78
Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 3. 2023.	79
Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima	80
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	81
Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2023.	81
Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2023.....	82
Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2023.	83
Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2023.....	84
Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2023.....	85
Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO	85
Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2023.	86
Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2023.	87
PRILOZI ZA LEASING SEKTOR	88
Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2023.....	88
Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2023.....	89
Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2023.	90
Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2023.....	91
Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31. 3. 2023.	92
Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu	92

Popis tablica:

Tablica 1:	Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH.....	18
Tablica 2:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	20
Tablica 3:	Struktura vlasništva prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala.....	20
Tablica 4:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	20
Tablica 5:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	20
Tablica 6:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	21
Tablica 7:	Bilanca stanja banaka.....	21
Tablica 8:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	22
Tablica 9:	Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivni.....	23
Tablica 10:	Novčana sredstva banaka	23
Tablica 11:	Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta.....	24
Tablica 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	24
Tablica 13:	Sektorska struktura depozita.....	26
Tablica 14:	Štednja stanovništva.....	27
Tablica 15:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	27
Tablica 16:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	27
Tablica 17:	Izvešće o stanju regulatornog kapitala.....	28
Tablica 18:	Struktura izloženosti riziku.....	29
Tablica 19:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	30
Tablica 20:	Stopa financijske poluge.....	30
Tablica 21:	Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL.....	31
Tablica 22:	Izloženosti prema razinama kreditnog rizika.....	32
Tablica 23:	Sektorska struktura kredita.....	33
Tablica 24:	Ročna struktura kredita.....	34
Tablica 25:	Kreditni prema razinama kreditnog rizika.....	34
Tablica 26:	Pokazatelji kreditnog rizika.....	37
Tablica 27:	Ostvareni financijski rezultat banaka.....	37
Tablica 28:	Struktura ukupnih prihoda banaka.....	38
Tablica 29:	Struktura ukupnih rashoda banaka.....	39
Tablica 30:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	40
Tablica 31:	LCR.....	42
Tablica 32:	Zaštitni sloj likvidnosti.....	42
Tablica 33:	Neto likvidnosni odljevi.....	42
Tablica 34:	NSFR.....	43
Tablica 35:	Struktura ASF.....	43
Tablica 36:	Struktura RSF.....	44
Tablica 37:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	44
Tablica 38:	Ročna usklađenost financijske imovine i financijskih obveza do 180 dana.....	45
Tablica 39:	Pokazatelji likvidnosti.....	45
Tablica 40:	Devizna pozicija (EUR i ukupno).....	46
Tablica 41:	Ukupna ponderirana pozicija bankarske knjige.....	47
Tablica 42:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	51
Tablica 43:	Bilanca stanja mikrokreditnog sektora.....	52
Tablica 44:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	54
Tablica 45:	Ročna struktura uzetih kredita.....	54
Tablica 46:	Neto mikrokreditni	55
Tablica 47:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	55
Tablica 48:	RKG.....	56
Tablica 49:	Ostvareni financijski rezultat MKO.....	58
Tablica 50:	Struktura ukupnih prihoda MKO.....	58

Tablica 51: Struktura ukupnih rashoda MKO.....	59
Tablica 52: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u leasing društvima FBiH.....	61
Tablica 53: Bilanca stanja leasing sektora.....	62
Tablica 54: Struktura potraživanja po finansijskom leasingu.....	63
Tablica 55: Pregled rezervi za finansijski leasing.....	64
Tablica 56: Ostvareni finansijski rezultat leasing društava.....	65
Tablica 57: Struktura ukupnih prihoda leasing društava.....	66
Tablica 58: Struktura ukupnih rashoda leasing društava.....	67
Tablica 59: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava.....	68
Tablica 60: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	70

Popis grafikona:

Grafikon 1:	Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %.....	19
Grafikon 2:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %	19
Grafikon 3:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima	22
Grafikon 4:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	23
Grafikon 5:	Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta.....	24
Grafikon 6:	Ukupni depoziti	25
Grafikon 7:	Omjer kredita i depozita.....	25
Grafikon 8:	Ukupna štednja stanovništva	27
Grafikon 9:	Kreditni	33
Grafikon 10:	Udjel NPL-a u kreditima.....	35
Grafikon 11:	Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama.....	53
Grafikon 12:	Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled).....	56
Grafikon 13:	Pokazatelji kvalitete portfelja.....	57
Grafikon 14:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu (usporedni pregled).....	63
Grafikon 15:	Struktura procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta	65

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 milijuna KM	Članak 24. stavak (2) ZoB ¹
Stopa redovnog temeljnog kapitala - 6,75%	Članak 34. stavak (1), točka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa temeljnog kapitala - 9%	Članak 34. stavak (1), točka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Članak 34. stavak (1), točka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog temeljnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Članak 39. stavak (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa financijske poluge - 6%	Članak 37. stavak (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR $\geq$ 100%	Članak 17. stavak (2) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Koeficijent neto stabilnih izvora financiranja - NSFR $\geq$ 100%	Članak 33. stavci (2) i (3) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Članak 3. stavak (2), točka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala $\leq$ 20%	Članak 7. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi ⁵
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u europskom i američkom ekonomskom sustavu. HHI je zbroj kvadrata postotnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih sudionika u sustavu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.
Koncentracijska stopa - CR	CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupni udjel najvećih banaka u sektoru u

¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj 39/21

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj 41/20

	<p>odabranim relevantnim kategorijama: u aktivi, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstveni i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.</p> <p>Pokazuje odnos najvažnijih bankarska agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.</p>
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKD - 500.000 KM	Članak 26. stavak (1) ZoMKO ⁶
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKF - 50.000 KM	Članak 36. stavak (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Članak 11. stavak (2) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁷
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Članak 11. stavak (1) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfelj u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Članak 12. stavak (1) točka c) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Članak 12. stavak (1) točka d) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Članak 12. stavak (1) točka b) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Članak 12. stavak (1) točka a) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos temeljnog kapitala leasing društava - 250.000 KM	Članak 8. stavak (1) ZoL ⁸
Minimalan iznos temeljnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Članak 27. stavak (1) ZoF ⁹

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj 59/06

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj 103/18

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 komercijalnih banaka, 510 organizacijskih dijelova i 6.431 zaposlenih, što je za 0,3% više u odnosu na kraj prethodne godine

Aktiva | Neto aktiva 27,4 milijarde KM, krediti 16,8 milijardi KM, novčana sredstva 8,4 milijarde KM, ulaganja u vrijednosne papire 1,9 milijardi KM

Kapital | Ukupni kapital 3,3 milijarde KM (12,2% pasive), od čega dionički kapital 1,6 milijardi KM, regulatorni kapital 2,9 milijardi KM, temeljni kapital i redovni temeljni kapital 2,8 milijardi KM, dopunski kapital 122,5 milijuna KM

Stope kapitala | 19,1% stopa regulatornog kapitala, stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala 18,3%, stopa financijske poluge 9,8%

Bilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | 25,6 milijardi KM u razini kreditnog rizika 1 (92,1% ukupnih bilančnih izloženosti), u razini kreditnog rizika 2 - 1,4 milijarde KM (5,1% ukupnih bilančnih izloženosti) i 0,8 milijardi KM u razini kreditnog rizika 3 (2,8% ukupnih bilančnih izloženosti)

Izvanbilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | 4,2 milijarde KM u razini kreditnog rizika 1 (92,3% ukupnih izvanbilančnih izloženosti), u razini kreditnog rizika 2 - 0,3 milijarde KM (7,4% ukupnih izvanbilančnih izloženosti) i 10,9 milijuna KM u razini kreditnog rizika 3 (0,3% ukupnih izvanbilančnih izloženosti)

Stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti | 3,6% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,7%, razina kreditnog rizika 2 - 11,9% i razina kreditnog rizika 3 - 83,6%

Stopa pokrivenosti ECL-om izvanbilančnih izloženosti | 1,5% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,6%, razina kreditnog rizika 2 - 9,9%, a razina kreditnog rizika 3 - 71,7%

Kreditni portfelj | Krediti odobreni stanovništvu **8,2 milijarde KM** (povećanje za 149,6 milijuna KM ili 1,9%), a krediti odobreni pravnim osobama **8,6 milijardi KM** (povećanje za 160,8 milijuna KM ili 1,9%, a ukoliko se isključi povećanje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, ostvaren je rast od 0,8%)

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) | 749,1 milijun KM i čini 4,5% ukupnog kreditnog portfelja (smanjenje za 0,3 postotna boda u odnosu na kraj prethodne godine). Stopa NPL-a za portfelj pravnih osoba **4,5%**, a za sektor stanovništva **4,4%**. **Stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om | 83,1%** (pravne osobe 82,2%, a stanovništvo 84,1%) i bilježi smanjenje za 0,4 procentna boda

Depoziti | 22,6 milijardi KM (82,5% ukupne pasive), od toga **štedni depoziti 10,7 milijardi KM**

Obveze po uzetim kreditima | 490,4 milijuna KM (1,8% ukupne pasive)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** neto aktive (0,7%), novčanih sredstava (2,2%), kreditnog portfelja (1,9%), kapitala (3,1%) i depozita (0,5%), dok je zabilježeno **smanjenje** ulaganja u vrijednosne papire (4,5%), plasmana drugim bankama (41,2%), fiksne aktive (0,9%), ostale aktive (11,4%), obveza po uzetim kreditima (5,8%) i ostalih obveza (1,8%)

Likvidnost bankarskog sektora u FBiH | Zadovoljavajuća uzimajući u obzir osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka

Profitabilnost | 134,9 milijuna KM neto dobit, sve banke su iskazale pozitivan finansijski rezultat

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 14 MKO (deset MKF i četiri MKD), **361 organizacijski dio** i **1.401 zaposleni**, što je manje za 0,8%

Aktiva MKO | 745,9 milijuna KM, veća za 16,9 milijuna KM ili 2,3%. Stopa rasta aktive MKD je 2,2%, dok je stopa rasta aktive MKF 2,4%

Neto mikrokrediti | 605,8 milijuna KM (81,2% aktive), veći su za 7,3 milijuna KM ili 1,2% (u MKD pad za 1,4%, u MKF rast za 2,2%)

PAR preko 30 dana | 1,27%
Godišnja stopa otpisa | 1,33%
Pokazatelji kvalitete portfelja u okviru propisanih ograničenja uz povećanje PAR-a za 0,04 postotna boda i smanjenje stope otpisa za 0,08 postotnih bodova

Zaključeno je 34.353 ugovora (1,9% više) i **isplaćeno 139 milijuna KM mikrokredita** (9,3% više)

Kapital | 359,7 milijuna KM (48,2% pasive), veći za 6,6 milijuna KM ili 1,9% (stopa pada kapitala MKD 7,1%, dok je stopa rasta kapitala MKF 3,6%)

Obveze po uzetim kreditima | 346,5 milijuna KM (46,5% pasive), povećane za 8,2 milijuna KM ili 2,4% (stopa rasta kreditnih obveza MKD je 4,8%, dok je stopa rasta kod MKF 1,3%)

Trend | Zabilježeno je povećanje novčanih sredstava (17,3%), plasmana bankama (4,4%), bruto mikrokredita (1,3%), neto mikrokredita (1,2%), RKG (6,3%), dugoročnih investicija (13,2%), kapitala (1,9%), obveza po uzetim kreditima (2,4%) i ostalih obveza (5,8%), dok je zabilježeno **smanjenje** ostale aktive (36,7%), te materijalne i nematerijalne imovine (0,1%)

Operativna efikasnost poslovanja | 17,75% što je usklađeno s propisanim standardom. Povrat na aktivnu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije je negativan | -3,22%

Pozitivan finansijski rezultat | 11,6 milijuna KM, povećanje za 8,2 milijuna KM. **Neto dobit MKD | 0,9 milijuna KM**, a **višak prihoda nad rashodima MKF | 10,7 milijuna KM**

Osnovni pokazatelji poslovanja leasing sektora u FBiH

Dozvola za rad | četiri leasing društva, četiri podružnice u RS-u i 99 zaposlenika, što je manje za 1%

Aktiva leasing sektora | 474,9 milijuna KM, veća za 37,8 milijuna KM ili 8,7%

Neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga | 368,1 milijun KM (77,5% aktive), veća su za 25,6 milijuna KM ili 7,5 %

Dospjela neizmirena potraživanja | 2,7 milijuna KM, manja za 18%. **Rezerve za gubitke po financijskom leasingu** | 4,8 milijuna KM

Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora za financijski i operativni leasing na razini leasing sustava, povećani za 22,1%, odnosno 57,3%

Obveze po uzetim kreditima | 422,4 milijuna KM (88,9% pasive), veće za 32,1 milijun KM, uz dominantan udjel dugoročnih kredita

Kapital | 38,9 milijuna KM (8,2% pasive), veći za 2,3 milijuna KM ili 6,3%

Trend | Zabilježeno je **povećanje** novca i novčanih ekvivalenata (121,9%), plasmana bankama (89,6%), bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (7,6%), neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (7,5%), neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga (3,1%), materijalne i nematerijalne imovine (3,1%), obveza po uzetim kreditima (8,2%), kapitala (6,3%) i ostalih obveza (34%), dok je zabilježeno **smanjenje** rezervi za gubitke (1,1%), ostale aktive (12,8%) i otpisanih potraživanja (14,5%)

Pozitivan financijski rezultat | 1,5 milijuna KM, smanjenje za 0,8 milijuna KM

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Poslovi faktoringa u FBiH | tri komercijalne banke (dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu)

Ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu je 41 (manje za 21 ugovor ili 33,9%)
nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 41,9 milijuna KM (smanjenje od 137 tisuća KM ili 0,3%)

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH | 302 tisuće KM, što je manje za 53 tisuće KM ili 14,9%

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti sukladno odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA obavlja opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i objavljuje kvartalne informacije o SBS. Informacija o SBS sa stanjem na dan 31. 3. 2023. sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu prezentirana je detaljna analiza bankarskog sektora FBiH, struktura, financijski pokazatelji poslovanja i preporuke FBA za bankarski sektor u FBiH. Drugi dio odnosi se na detaljnu analizu poslovanja NFI, kao i usklađenost poslovanja NFI sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i leasing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, s pripadajućim preporukama FBA.

Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderirane NKS i EKS za MKO i ugovore o financijskom leasingu po segmentima prezentira se s ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti za korisnike financijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u postotcima u Informaciji iskazani su s jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima za koje je to relevantno.

BANKARSKI SEKTOR

STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBIH
18

FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA
21

PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR
48

1. BANKARSKI SEKTOR

1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31. 3. 2023. u FBiH bankarsku dozvolu ima 13 komercijalnih banaka i sve banke su članice AOD-a. U odnosu na kraj 2022. godine broj banaka je isti.

Posebnim zakonskim propisom regulirano je osnivanje i rad RBFBiH, a njen nadzor se obavlja sukladno Uredbi o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 1. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31. 3. 2023.

Banke iz FBiH na dan 31. 3. 2023. imaju ukupno 510 organizacijskih dijelova, što je za jedan organizacijski dio više u odnosu na kraj 2022. godine. Na području FBiH posluje 449 organizacijskih dijelova banaka. Sedam banaka iz FBiH ima 50 organizacijskih dijelova u RS-u, a devet banaka ima 11 organizacijskih dijelova u BD-u. Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacijskih dijelova u FBiH, što je na istoj razini u odnosu na kraj 2022. godine.

U tablici 1 daje se usporedni pregled organizacijskih dijelova, mreže bankomata i POS uređaja banaka u FBiH:

Tablica 1: Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH					
R. br.	Opis	Poslovna jedinica/viši organizacijski dijelovi	Ostali organizacijski dijelovi	POS uređaji	Bankomati
31. 12. 2022.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	398	111	27.036	1.249
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	9	19	424	35
Ukupno		407	130	27.460	1.284
31. 3. 2023.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	396	114	27.305	1.263
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	17	11	433	36
Ukupno		413	125	27.738	1.299

1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel

Vlasnička struktura banaka¹⁰ u FBiH na dan 31. 3. 2023. je sljedeća:

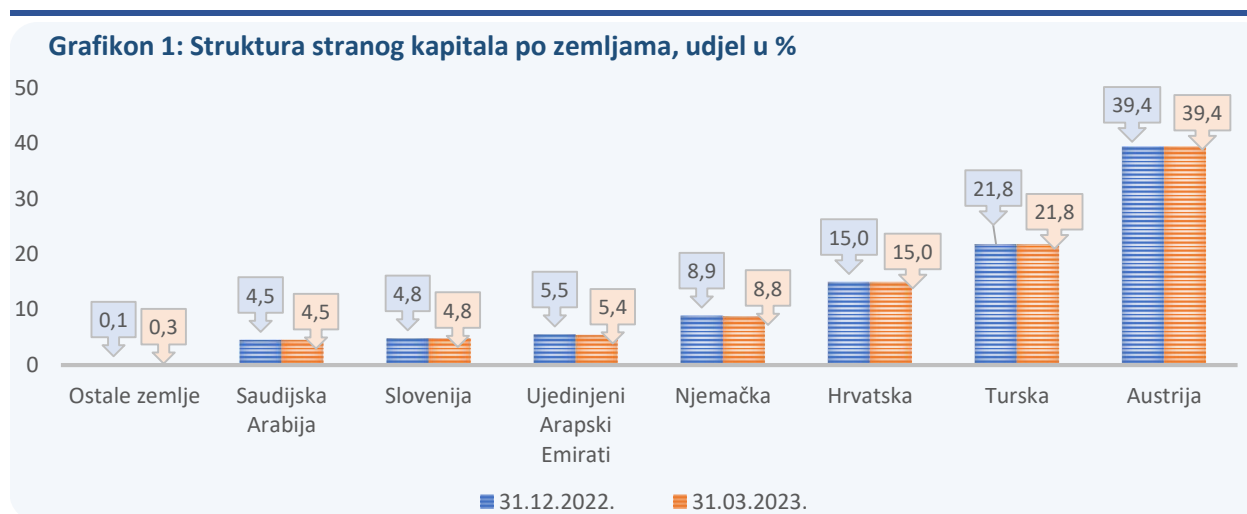
- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 12 banaka
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹¹ - jedna banka.

Od 12 banaka u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu, tri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih osoba (rezidenata), dok je devet banaka u većinskom stranom vlasništvu.

¹⁰ Kriterij podjele banaka je vlasništvo u dioničkom kapitalu banaka

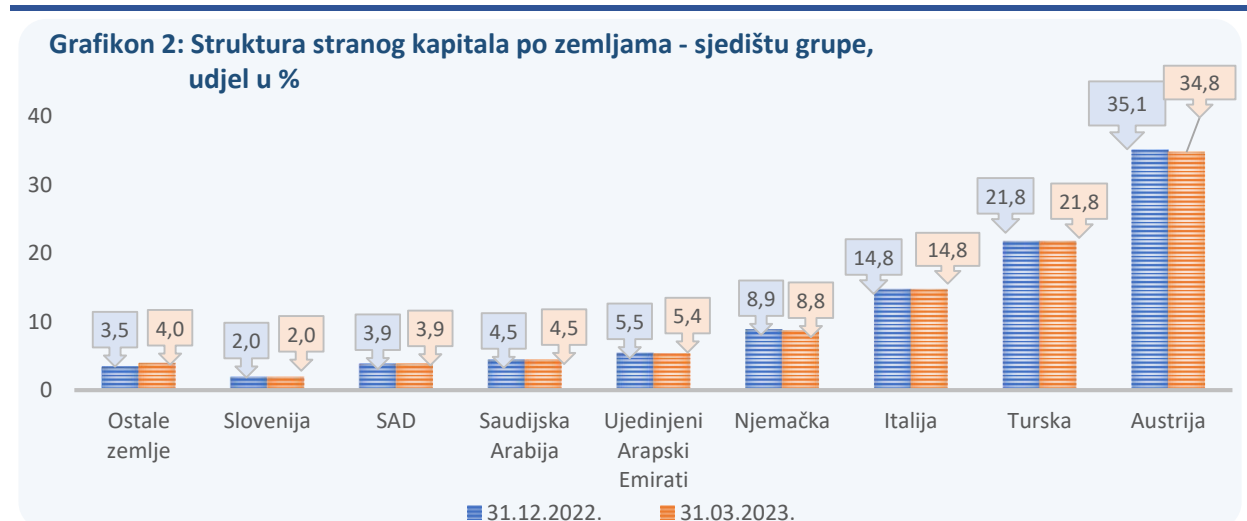
¹¹ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Ako se promatra zemlja porijekla dioničara, na dan 31. 3. 2023. (grafikon 1), najveći udjel i dalje imaju dioničari iz Austrije (39,4% stranog kapitala), zatim Turske (21,8%), Hrvatske (15%) i Njemačke (8,8%), dok ostale zemlje nemaju značajniji pojedinačni udjel.

Struktura stranog kapitala može se promatrati po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH (grafikon 2).

Prema ovom kriteriju najveći udjel sa 31. 3. 2023. imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (34,8%), zatim iz Turske (21,8%), Italije (14,8%) i Njemačke (8,8%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajniji pojedinačni udjel (ispod 7%).

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31. 3. 2023., povećan je za 101,3 milijuna KM ili 3,1% u odnosu na kraj 2022. godine i iznosi 3,3 milijarde KM (tablica 2). Povećanje ukupnog kapitala ostvareno je kao neto efekt: povećanja po osnovi ostvarenog tekućeg financijskog rezultata za prvi kvartal 2023. godine u iznosu od 134,9 milijuna KM, povećanja po osnovi fer vrednovanja imovine u iznosu od 2,9 milijuna KM i smanjenja po osnovi isplate dividende u iznosu od 36,5 milijuna KM.

- 000 KM -

R. br.	Banke	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	95.412	3,1	119.681	3,7	120.449	3,6	125	101
2.	Privatne banke	3.012.735	96,9	3.117.650	96,3	3.218.217	96,4	103	103
	Ukupno	3.108.147	100	3.237.331	100	3.338.666	100	104	103

Promatrano kroz udjel državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH (tablica 3):

- 000 KM -

R. br.	Dionički kapital	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	66.556	4,8	96.556	6,2	96.556	6,2	145	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	137.373	9,9	363.207	23,2	363.112	23,2	264	100
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.178.936	85,3	1.102.626	70,6	1.102.721	70,6	94	100
	Ukupno	1.382.865	100	1.562.389	100	1.562.389	100	113	100

Sa 31. 3. 2023., u odnosu na kraj 2022. godine, udjel državnog, privatnog i stranog kapitala je isti.

U tablici 4 daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu) kroz razdoblja:

R. br.	Banke	Broj banaka	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.			Broj banaka	31. 3. 2023.	
			Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktiv. %	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktiv. %	Udjel u ukup. kapit. %		Udjel u ukup. aktiv. %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	3,1	4,1	1	3,7	3,9	1	3,6	3,7
2.	Banke s većinskim privatn. kapitalom rezidenata	3	5,7	6,8	3	13,1	13,3	3	12,7	13,3
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	91,2	89,1	9	83,2	82,8	9	83,7	83,0
	Ukupno	14	100	100	13	100	100	13	100	100

1.1.3. Kadrovska struktura

Na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2023. broj radnika je 6.431 i veći je za 21 radnik ili 0,3% u odnosu na kraj 2022. godine (tablica 5).

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.090	63,6	4.101	64,0	4.116	64,0	100	100
2.	Viša stručna sprema - VŠS	413	6,4	408	6,4	400	6,2	99	98
3.	Srednja stručna sprema - SSS	1.924	29,9	1.897	29,5	1.912	29,7	99	101
4.	Ostali	5	0,1	4	0,1	3	0,1	80	75
	Ukupno	6.432	100	6.410	100	6.431	100	100	100

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom (tablica 6), pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

- 000 KM -

Broj zaposl.	31. 12. 2021.		Broj zaposl.	31. 12. 2022.		Broj zaposl.	31. 3. 2023.	
	Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.432	25.890.829	4.025	6.410	27.188.181	4.242	6.431	27.365.043	4.255

1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

1.2.1. Bilanca stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivne podbilance jedne banke s većinskim državnim kapitalom¹², a u skladu s odredbama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke s većinskim državnim kapitalom obvezne izvješćivati FBA na bazi „ukupne“ bilance stanja, raščlanjene na: pasivnu, neutralnu i aktivnu podbilancu.

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 2. ove Informacije - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca). U Prilogu 3. daje se pregled aktive, kredita, depozita i financijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31. 3. 2023.

U tablici 7 daje se sažeti pregled bilance stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	AKTIVA (IMOVINA)								
1.	Novčana sredstva	7.989.239	30,9	8.240.642	30,3	8.420.043	30,8	103	102
2.	Vrijednosni papiri	1.966.008	7,6	2.028.824	7,5	1.937.598	7,1	103	96
3.	Plasmani drugim bankama	350.452	1,3	530.298	1,9	311.817	1,1	151	59
4.	Kredit	15.890.822	61,4	16.513.007	60,7	16.823.478	61,5	104	102
5.	Ispravka vrijed.	1.099.948	4,3	995.285	3,6	957.144	3,5	90	96
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	14.790.874	57,1	15.517.722	57,1	15.866.334	58,0	105	102
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	516.921	2,0	548.157	2,0	543.374	2,0	106	99
8.	Ostala aktiva	277.335	1,1	322.538	1,2	285.877	1,0	116	89
	UKUPNA AKTIVA	25.890.829	100	27.188.181	100	27.365.043	100	105	101
	OBVEZE								
9.	Depoziti	21.184.952	81,8	22.443.589	82,5	22.566.874	82,5	106	101
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
11.	Obveze po uzetim kreditima	779.075	3,0	520.335	1,9	490.364	1,8	67	94
12.	Ostale obveze	818.655	3,2	986.926	3,7	969.139	3,5	121	98
	KAPITAL								
13.	Kapital	3.108.147	12,0	3.237.331	11,9	3.338.666	12,2	104	103
	UKUPNO PASIVA (OBVEZE I KAPITAL)	25.890.829	100	27.188.181	100	27.365.043	100	105	101

¹² Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnoj" bilanci iskazuju pasivne i neutralne stavke

Ukupna neto aktiva na razini bankarskog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 27,4 milijarde KM i za 176,9 milijuna KM ili 0,7% je veća u odnosu na kraj 2022. godine. U strukturi aktive banaka najveći udjel imaju neto krediti (58%), zatim slijede novčana sredstva (30,8%), te vrijednosni papiri (7,1%). U okviru pasive bilance banaka najveći udjel imaju depoziti (82,5%) i kapital (12,2%).

Sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine zabilježen je rast novčanih sredstava, kredita, depozita i ukupnog kapitala, dok je zabilježeno smanjenje ulaganja u vrijednosne papire, plasmana drugim bankama, poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, obveza po uzetim kreditima i ostalih obveza.

U tablici 8 daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

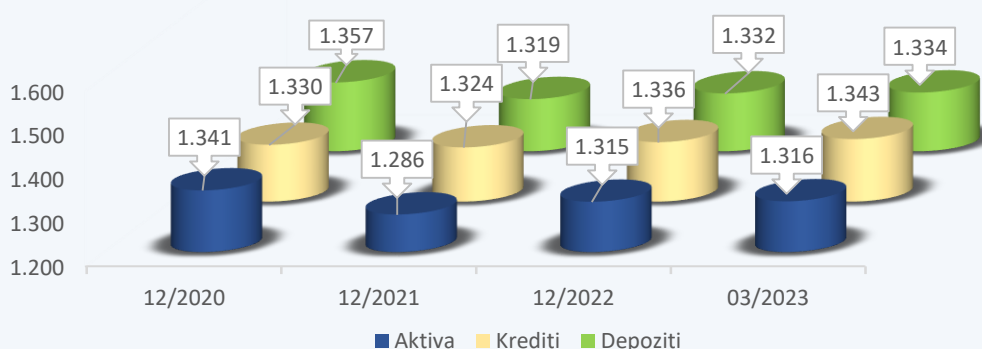
- 000 KM -

Tablica 8: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

R. br.	Banke	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			31. 3. 2023.			Indeks	
		Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	(7/4)	(10/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Državne	1	1.054.365	4,1	1	1.048.095	3,9	1	1.020.374	3,7	99	97
2.	Privatne	13	24.836.464	95,9	12	26.140.086	96,1	12	26.344.669	96,3	105	101
	Ukupno	14	25.890.829	100	13	27.188.181	100	13	27.365.043	100	105	101

Sa 31. 3. 2023. Herfindahlov indeks koncentracije (grafikon 3) u odnosu na kraj 2022. godine povećan je za aktivu za jednu jedinicu, kredite za sedam jedinica i depozite za dvije jedinice. Herfindahlov indeks koncentracije za promatrano razdoblje pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije.

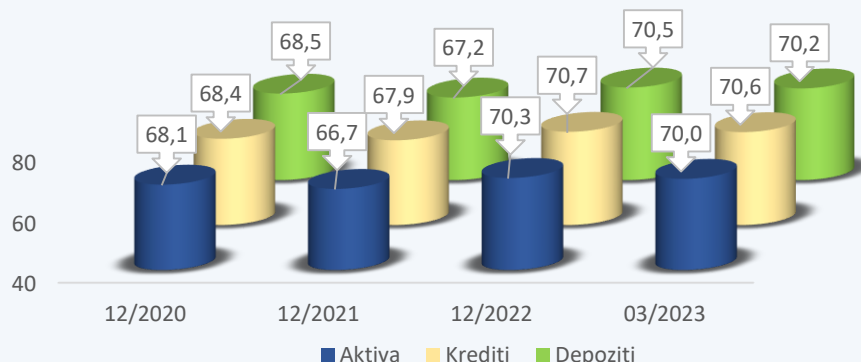
Grafikon 3: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivima, kreditima i depozitima

Ako se promatra koncentracijska stopa, odnosno ukupan udjel pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine (grafikon 4), prisutno je smanjenje koncentracijske stope kod svih kategorija, odnosno kod tržišnog udjela za 0,3 postotna boda, kredita za 0,1 postotni bod i depozita za 0,3 postotna boda.

Dvije najveće banke u sektoru čine 42,6% tržišta (aktiva 42,7%, krediti 41,9% i depoziti 43,1%).

Grafikon 4: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se prezentirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹³ (tablica 9). Sa 31. 3. 2023. u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se dvije banke s udjelom od 42,7%, koje čine I. grupu banaka s aktivom preko četiri milijarde KM. Sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine nije bilo promjene u strukturi grupe banaka u ukupnoj aktivi bankarskog sektora FBiH.

- 000 KM -

Tablica 9: Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivi

R. br.	Iznos aktive	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			31. 3. 2023.		
		Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	I. (preko 4 milijarde KM)	11.216.540	43,3	2	11.603.784	42,7	2	11.685.151	42,7	2
2.	II. (2-4 milijarde KM)	2.496.815	9,6	1	7.499.085	27,6	3	7.458.133	27,3	3
3.	III. (1-2 milijarde KM)	10.748.335	41,5	8	6.406.910	23,6	5	6.540.500	23,9	5
4.	IV. (ispod 1 milijarde KM)	1.429.139	5,5	3	1.678.402	6,2	3	1.681.259	6,1	3
	Ukupno	25.890.829	100	14	27.188.181	100	13	27.365.043	100	13

Novčana sredstva na razini bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2023. (tablica 10) iznose 8,4 milijarde KM i bilježe povećanje u odnosu na kraj 2022. godine za 179,4 milijuna KM ili 2,2%. Banke i dalje drže značajan iznos novčanih sredstava iznad obvezne rezerve.

- 000 KM -

Tablica 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	1.526.329	19,1	1.543.794	18,7	1.496.648	17,8	101	97
2.	Račun rezervi kod CBBiH	5.270.323	66,0	5.365.342	65,1	4.908.381	58,3	102	91
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	10.345	0,1	7.662	0,1	14.130	0,2	74	184
4.	Računi kod depoz. inst. u inoze.	1.182.240	14,8	1.323.842	16,1	2.000.882	23,7	112	151
5.	Novč. sred. u procesu naplate	2	0,0	2	0,0	2	0,0	100	100
	Ukupno	7.989.239	100	8.240.642	100	8.420.043	100	103	102

Sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava na poziciji računa depozita kod depozitnih institucija u BiH i računa depozita kod depozitnih institucija u inozemstvu, a smanjenje novčanih sredstava zabilježeno je na poziciji gotovog novca i računa rezervi kod CBBiH, dok su novčana sredstva u procesu naplate ostala na istoj razini. U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine, udjel domaće valute smanjen je sa 78,5% na 72,1%.

¹³ Banke su podijeljene u četiri grupe u zavisnosti od veličine aktive

Portfelj vrijednosnih papira na dan 31. 3. 2023. (tablica 11) iznosi 1,9 milijardi KM i smanjen je za 91,2 milijuna KM ili 4,5% u odnosu na kraj 2022. godine.

- 000 KM -

Tablica 11: Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel%	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	7.374	0,4	18.113	0,9	18.326	0,9	246	101
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.958.634	99,6	2.010.711	99,1	1.919.272	99,1	103	95
2.1.	- VP svih razina vlasti u BiH	1.014.120	51,6	1.045.523	51,5	974.430	50,3	103	93
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	756.726	38,4	790.617	39,0	785.530	40,6	104	99
2.3.	- Korporativne obveznice ¹⁴	187.788	9,6	174.571	8,6	159.312	8,2	93	91
	Ukupno	1.966.008	100	2.028.824	100	1.937.598	100	103	96

Sa 31. 3. 2023., u okviru izloženosti u vidu dužničkih vrijednosnih papira, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada (tablica 12) i to vrijednosni papiri koje je emitirala FBiH ukupne vrijednosti 558,4 milijuna KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 415,3 milijuna KM.

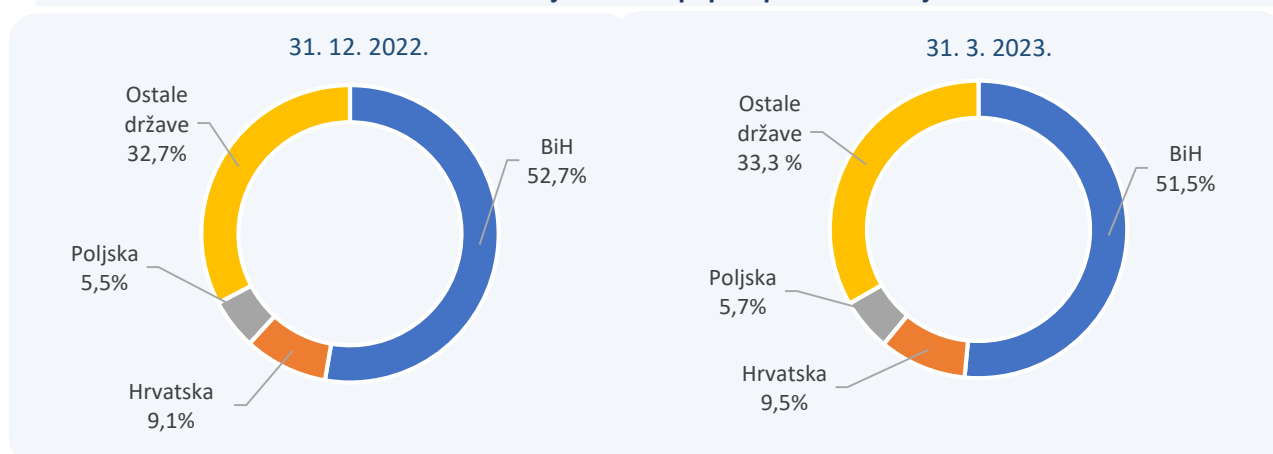
- 000 KM -

Tablica 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	625.252	64,4	587.897	60,7	558.410	57,3	94	95
1.1.	- Trezorski zapisi	34.986	3,6	29.988	3,1	0	0,0	86	0
1.2.	- Obveznice	590.266	60,8	557.909	57,6	558.410	57,3	95	100
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	346.095	35,6	379.994	39,3	415.310	42,7	110	109
2.1.	- Trezorski zapisi	0	0,0	27.437	2,8	56.619	5,8	-	206
2.2.	- Obveznice	346.095	35,6	352.557	36,5	358.691	36,9	102	102
	Ukupno	971.347	100	967.891	100	973.720	100	100	101

Ako se ukupna izloženost u vidu vrijednosnih papira promatra prema izloženosti po zemljama (grafikon 5), sa 31. 3. 2023. najveći udjel od 51,5% je prema emitentima iz BiH, zatim slijede Hrvatska sa udjelom od 9,5%, Poljska 5,7% i ostale države s pojedinačnim udjelom ispod 5%.

Grafikon 5: Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta

¹⁴ Najveći dio, cca 96%, odnosi se na obveznice banaka iz EU, V. Britanije, SAD i Turske

1.2.2. Obveze

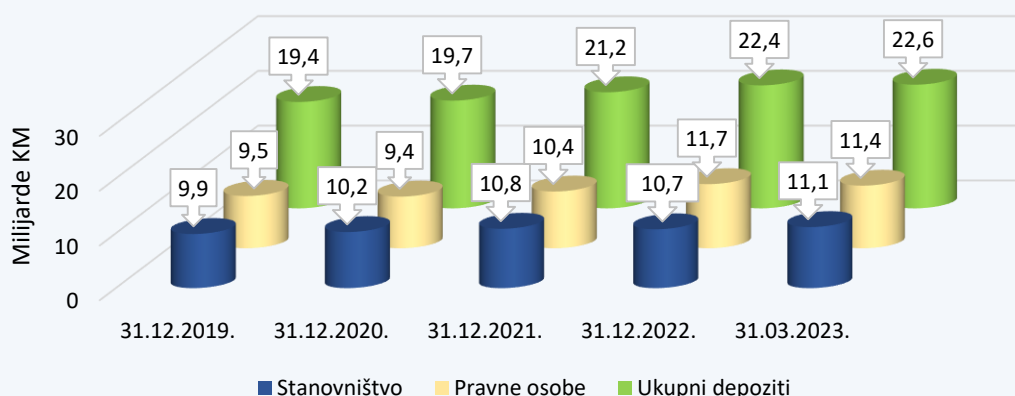
Depoziti na dan 31. 3. 2023. iznose 22,6 milijardi KM i povećani su u odnosu na kraj 2022. godine za 123,3 milijuna KM ili 0,5%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju promatranog razdoblja, 1,5 milijardi KM ili 6,7% odnosi se na depozite prikupljene u organizacijskim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

Sa 31. 3. 2023. udjel depozita, kao najznačajnijeg izvora financiranja banaka, ostao je na istoj razini u odnosu na kraj 2022. godine (82,5%), dok je smanjen udjel kreditnih obveza za 0,1 postotni bod (1,8%).

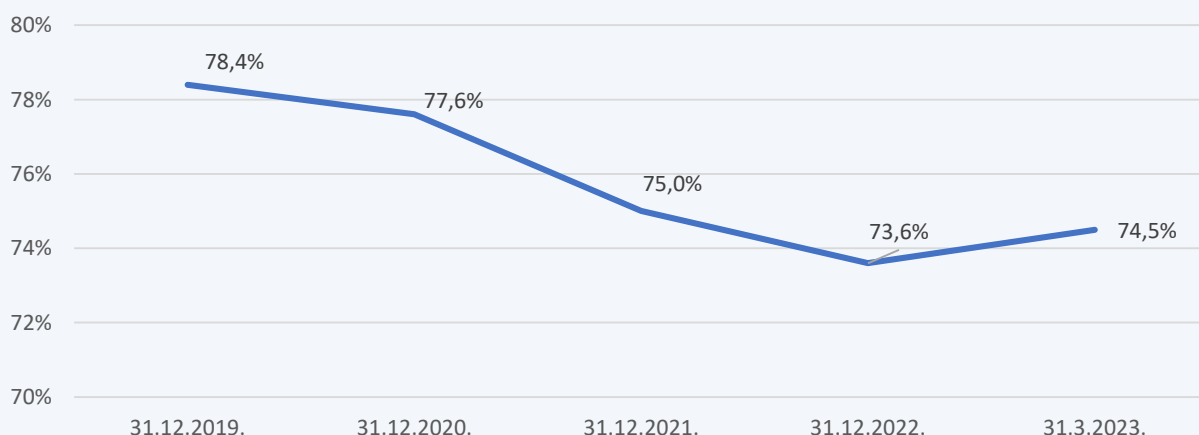
Kreditne obveze banaka s iznosom od 490,4 milijuna KM smanjene su za 30 milijuna KM ili 5,8% u odnosu na kraj 2022. godine. Ako se kreditnim obvezama dodaju i subordinirani krediti u iznosu od 260,3 milijuna KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju udjel od 2,7%.

U grafikonu 6 i grafikonu 7 daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po razdobljima:

Grafikon 6: Ukupni depoziti

Grafikon 7: Omjer kredita i depozita

U tablici 13 dan je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.600.382	12,3	3.227.149	14,4	3.112.093	13,8	124	96
2.	Javna poduzeća	1.618.685	7,6	1.723.548	7,7	1.770.111	7,8	106	103
3.	Privatna poduzeća i društva	4.393.701	20,8	4.997.582	22,2	4.936.062	21,9	114	99
4.	Bankarske institucije	348.047	1,6	362.688	1,6	218.252	1,0	104	60
5.	Nebankarske financ. institucije	829.534	3,9	829.765	3,7	819.715	3,6	100	99
6.	Stanovništvo	10.832.483	51,1	10.742.142	47,9	11.145.758	49,4	99	104
7.	Ostalo	562.120	2,7	560.715	2,5	564.883	2,5	100	101
	Ukupno	21.184.952	100	22.443.589	100	22.566.874	100	106	101

Najveći udjel u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva s iznosom od 11,1 milijardu KM ili 49,4% i njihov udjel je povećan za 1,5 postotnih bodova u odnosu na kraj 2022. godine.

Rast depozita sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine ostvaren je kod depozita javnih poduzeća za 46,6 milijuna KM ili 2,7%, stanovništva za 403,6 milijuna KM ili 3,8% i kod ostalih depozita za 4,2 milijuna KM ili 0,7%. Smanjenje depozita sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine zabilježeno je kod depozita vladinih institucija za 115,1 milijun KM ili 3,6%, depozita privatnih poduzeća za 61,5 milijuna KM ili 1,2%, depozita bankarskih institucija za 144,4 milijuna KM ili 39,8% i kod depozita nebankarskih financijskih institucija za 10,1 milijun KM ili 1,2%.

Financiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u šest banaka u FBiH, tako da se 56,5% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31. 3. 2023. promijenjena je u odnosu na kraj 2022. godine u pogledu povećanja udjela depozita u domaćoj valuti sa 69,3% na 69,4% i smanjenja udjela depozita u stranoj valuti sa 30,7% na 30,6%. Depoziti u domaćoj valuti iznose 15,7 milijardi KM i povećani su za iznos od 95,7 milijuna KM ili 0,6% u odnosu na kraj 2022. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose 6,9 milijardi KM i povećani su za iznos od 27,6 milijuna KM ili 0,4%.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 22 milijarde KM i imaju udjel od 97,6% (povećanje za 0,7 postotnih bodova), a depoziti nerezidenata iznose 0,6 milijardi KM, što je 2,4% ukupnih depozita (smanjenje za 0,7 postotnih bodova).

Trend rasta štednih depozita po razdobljima je kontinuiran, izuzev 2022. godine. Promjene u trendu rasta depozita u 2022. godini bile su vezane za eksterne događaje i dominantno za jednu banku koja je uspješno restrukturirana u drugom kvartalu 2022. godine. U prvom kvartalu 2023. godine nastavljen je trend rasta štednih depozita. Sa 31. 3. 2023. štedni depoziti iznose 10,7 milijardi KM i u odnosu na kraj 2022. godine povećani su za 342,1 milijun KM ili 3,3%.

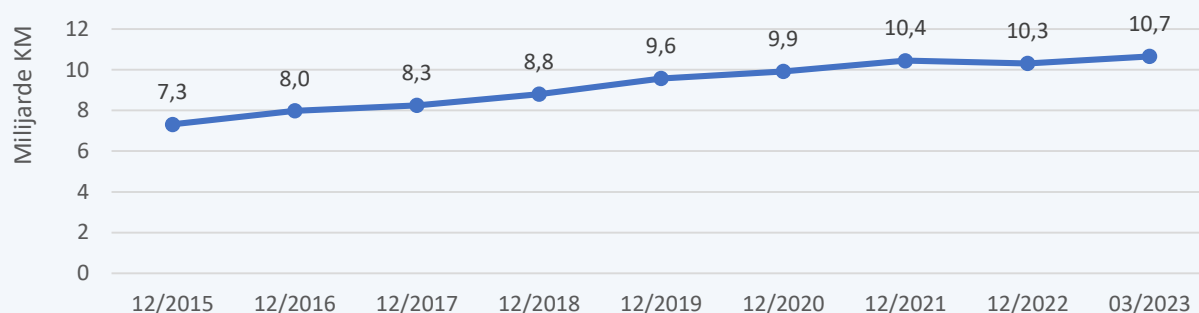
Trend štednje stanovništva prikazan je u tablici 14 i grafikonu 8.

- 000 KM -

Tablica 14: Štednja stanovništva

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	124.474	124.725	127.809	100	102
2.	Privatne	10.324.468	10.187.746	10.526.713	99	103
	Ukupno	10.448.942	10.312.471	10.654.522	99	103

Grafikon 8: Ukupna štednja stanovništva

U dvije najveće banke koncentrirano je 53,2% štednje, pet banaka imaju pojedinačni udjel manji od 10%, što iznosi 34,8% ukupne štednje u sektoru, dok preostali dio štednje od 12% se odnosi na štednju šest banaka s pojedinačnim udjelom manjim od 5% ukupne štednje bankarskog sektora. Od ukupnog iznosa štednje, 57,6% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 42,4% u stranoj valuti.

Sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine povećani su kratkoročni štedni depoziti stanovništva za 369,1 milijun KM ili 5,1% (povećanje udjela za 1,2 postotna boda), dok su dugoročni štedni depoziti stanovništva smanjeni za 27 milijuna KM ili 0,9% (smanjenje udjela za 1,2 postotna boda). Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u tablici 15:

- 000 KM -

Tablica 15: Ročna struktura štednih depozita stanovništva

R. br.	Štedni depoziti	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	6.755.829	64,7	7.232.406	70,1	7.601.469	71,3	107	105
2.	Dugoročni štedni	3.693.113	35,3	3.080.065	29,9	3.053.053	28,7	83	99
	Ukupno	10.448.942	100	10.312.471	100	10.654.522	100	99	103

U tablici 16 daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 16: Krediti, štednja i depoziti stanovništva

R. br.	Opis	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	Indeks	
		3	Iznos	5	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	7.613.327	8.022.374	8.172.020	105	102
2.	Štednja stanovništva	10.448.942	10.312.471	10.654.522	99	103
2.1.	Oročena štednja	3.976.925	3.347.737	3.327.303	84	99
2.2.	Štednja po viđenju	6.472.017	6.964.734	7.327.219	108	105
3.	Kreditni/Štednja	73%	78%	77%		
4.	Depoziti stanovništva	10.832.483	10.742.142	11.145.758	99	104
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	70%	75%	73%		

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31. 3. 2023. iznose 8,2 milijarde KM i povećani su za 1,9% u odnosu na kraj 2022. godine. Depoziti stanovništva bilježe povećanje od 3,8% i sa 31. 3. 2023. iznose 11,1 milijardu KM. Pokazatelj odnos kredita i štednje smanjen je za jedan postotni bod, a pokazatelj odnos kredita i depozita stanovništva smanjen je za dva postotna boda u odnosu na kraj 2022. godine.

1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31. 3. 2023. iznosio je 3,3 milijarde KM i ostvareno je povećanje istog za 101,3 milijuna KM ili za 3,1% u odnosu na kraj 2022. godine (vidjeti pod 1.1.2. - Struktura vlasništva i tržišni udjel).

U tablici 17 daje se izvješće o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	31.12.2022.	31.3.2023.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.852.902	2.926.563	2.930.713	103	100
1.1.	Temeljni kapital	2.733.978	2.782.658	2.808.210	102	101
1.1.1.	Redovni temeljni kapital	2.733.978	2.782.658	2.808.210	102	101
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.384.714	1.562.046	1.562.045	113	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.327	109.554	100	80
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog temeljnog kapitala	-214	0	0	0	-
1.1.1.4.	(-) Stvarne ili potencijalne obveze kupovine vlastitih instrumenata redovnog temeljnog kapitala	-2.192	0	0	0	-
1.1.1.5.	Zadržana dobit prethodnih godina	393.494	466.815	472.011	119	101
1.1.1.6.	Priznata dobit ili gubitak	-118.241	-113.355	-119.923	96	106
1.1.1.7.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	10.368	-66.916	-63.999	-645	96
1.1.1.8.	Ostale rezerve	1.014.269	897.338	948.200	88	106
1.1.1.9.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-61.626	-68.789	-68.052	112	99
1.1.1.10.	(-) Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane porezne obveze	-1.081	-4.306	-4.238	398	98
1.1.1.11.	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-8.621	-13.470	-13.347	156	99
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog temeljnog kapitala subjekata financijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-14.182	-14.032	-14.041	99	100
1.1.1.13.	Elementi ili odbici od redovnog temeljnog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni temeljni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	118.924	143.905	122.503	121	85
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinirani dugovi	118.938	143.905	122.503	121	85
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	0	0	0	-
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	0	0	0	-	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom temeljnom kapitalu)	0	0	0	-	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 2,9 milijardi KM i gotovo je na istoj razini u odnosu na kraj 2022. godine, odnosno veći je za 4,2 milijuna KM ili 0,1%. Temeljni kapital i redovni temeljni kapital banaka iznose 2,8 milijardi KM, s ostvarenim povećanjem od 25,6 milijuna KM ili 0,9%. Dopunski kapital iznosi 122,5 milijuna KM, s ostvarenim smanjenjem od 21,4 milijuna KM ili 14,9% u odnosu na kraj 2022. godine, a kao posljedica značajnijeg smanjenja subordiniranog duga kod jedne banke. U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH temeljni kapital sudjeluje sa 95,8% (12/2022. godine 95,1%), dok dopunski kapital sudjeluje sa 4,2% (12/2022. godine 4,9%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći utjecaj na promjenu temeljnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovi uključene dobiti u iznosu od 21,7 milijuna KM
- povećanje po osnovi smanjenja odbitne stavke - nematerijalna imovina u iznosu od 0,7 milijuna KM
- povećanje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti po osnovi fer vrednovanja imovine u iznosu od 2,9 milijuna KM
- povećanje po osnovi smanjenja odbitne stavke - odgođena porezna imovina u iznosu od 0,2 milijuna KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku sukladno Odluci o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbroj izloženosti ponderirane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31. 3. 2023. (tablica 18) iznosi 15,4 milijarde KM.

- 000 KM -

Tablica 18: Struktura izloženosti riziku									
R. br.	Izloženost riziku	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik	13.167.335	91,0	13.870.013	91,9	14.063.675	91,5	105	101
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	152.789	1,1	80.840	0,5	109.529	0,7	53	135
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.147.271	7,9	1.144.473	7,6	1.200.266	7,8	100	105
	Ukupan iznos izloženosti riziku	14.467.395	100	15.095.326	100	15.373.470	100	104	102

Ukupan iznos izloženosti riziku na razini bankarskog sektora FBiH povećan je za 278,1 milijun KM ili 1,8% u odnosu na kraj prethodne godine. U promatranom razdoblju iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik povećan je za 193,6 milijuna KM ili 1,4%, iznos izloženosti za tržišni rizik za 28,7 milijuna KM ili 35,5%, a izloženost riziku za operativni rizik za 55,8 milijuna KM ili 4,9%. Na kraju prvog tromjesečja 2023. godine četiri banke u sektoru nisu iskazale izloženost za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2022. godine bilo šest. Značajno povećanje izloženosti za tržišni rizik na razini bankarskog sektora FBiH najvećim dijelom (71%) posljedica je iskazivanja izloženosti za valutni rizik kod dvije banke, koje na kraju 2022. godine nisu imale iskazanu ovu poziciju.

Sa 31. 3. 2023., banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (udjel 91,5%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine, udjel kreditnog rizika u ukupnoj izloženosti smanjen je za 0,4 postotna boda, dok su udjeli izloženosti za tržišni rizik i operativni rizik povećani za po 0,2 postotna boda. U okviru izloženosti ponderirane rizikom za

kreditni rizik najveći udjel ima izloženost prema stanovništvu (pet milijardi KM ili 35,3%), zatim izloženost prema gospodarskim društvima (3,8 milijardi KM ili 26,8%), te izloženost osigurana nekretninama (3,5 milijardi KM ili 24,8%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na razini sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u tablici 19:

- 000 KM -

Tablica 19: Pokazatelji adekvatnosti kapitala				
R. br	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog temeljnog kapitala	18,9%	18,4%	18,3%
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog temeljnog kapitala	1.757.430	1.763.723	1.770.500
3.	Stopa temeljnog kapitala	18,9%	18,4%	18,3%
4.	Višak (+) / manjak (-) temeljnog kapitala	1.431.916	1.424.078	1.424.595
5.	Stopa regulatornog kapitala	19,7%	19,4%	19,1%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	1.116.816	1.115.126	1.085.898

Stopa regulatornog kapitala na dan 31. 3. 2023. iznosi 19,1% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala). U odnosu na kraj 2022. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,3 postotna boda, a stope redovnog temeljnog i temeljnog kapitala smanjene su za 0,1 postotni bod.

U tablici 20 daje se pregled stope financijske poluge bankarskog sektora FBiH (odnos temeljnog kapitala i ukupne izloženosti banke) kroz razdoblja:

- 000 KM -

Tablica 20: Stopa financijske poluge				
R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2021.	31.12.2022.	31.03.2023.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope financijske poluge	27.111.043	28.527.370	28.700.346
2.	Temeljni kapital	2.733.978	2.782.658	2.808.210
	Stopa financijske poluge	10,1%	9,8%	9,8%

Stopa financijske poluge na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2023. iznosi 9,8%, koliko je iznosila i na kraju 2022. godine i značajno je veća u odnosu na regulatorno propisani minimum.

1.2.4. Kreditni rizik

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka¹⁵ definirana su pravila za upravljanje kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, vrste prihvatljivih kolaterala i drugo. Ista je u primjeni od 1. 1. 2020. Sve izloženosti raspoređuju se u tri razine kreditnog rizika: razina kreditnog rizika 1 - niska razina kreditnog rizika, razina kreditnog rizika 2 - povećana razina kreditnog rizika i razina kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obveza.

¹⁵ „Službene novine Federacije BiH“, br. 44/19 i 37/20

U tablici 21 daje se pregled izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama financijske imovine, izvanbilančnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tablica 21: Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL										
R. br.	O p i s	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			31. 3. 2023.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8.343.998	11.218	0,1	8.778.045	10.431	0,1	5.927.949	6.213	0,1
2.	Financijska imovina po amortiziranom trošku	16.160.753	1.119.190	6,9	17.222.513	1.022.011	5,9	20.411.960	996.936	4,9
3.	Financijska imovina po fer vrijednosti	1.781.852	0	0,0	1.431.360	0	0,0	1.360.254	731	0,1
4.	Ostala financijska imovina	187.605	21.971	11,7	190.166	15.507	8,2	57.038	6.241	10,9
I. Ukupno bilančna izloženost		26.474.208	1.152.379	4,4	27.622.084	1.047.949	3,8	27.757.201	1.010.121	3,6
5.	Izdane garancije	1.428.082	24.875	1,7	1.680.091	43.900	2,6	1.664.082	40.547	2,4
6.	Nepokriveni akreditivi	40.601	1.172	2,9	43.263	1.255	2,9	54.553	1.021	1,9
7.	Neopozivo odobreni a neiskorišteni krediti	2.188.232	21.071	1,0	2.270.434	22.194	1,0	2.363.557	22.258	0,9
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	263.064	2.563	1,0	411.127	5.342	1,3	482.520	3.332	0,7
II. Ukupno izvanbilanč. stavke		3.919.979	49.681	1,3	4.404.915	72.691	1,7	4.564.712	67.158	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		30.394.187	1.202.060	4,0	32.026.999	1.120.640	3,5	32.321.913	1.077.279	3,3

Ukupna izloženost banaka na dan 31. 3. 2023. iznosi 32,3 milijarde KM, od čega se 27,7 milijardi KM odnosi na bilančne izloženosti, a 4,6 milijardi KM na izvanbilančne stavke. U prva tri mjeseca 2023. godine zabilježeno je povećanje bilančne izloženosti u odnosu na kraj 2022. godine za iznos od 135,1 milijun KM ili 0,5%, a nastalo je kao neto efekt smanjenja gotovine i gotovinskih ekvivalenata za 2,9 milijardi KM (48,1%), financijske imovine po fer vrijednosti za 71,1 milijun KM (5,2%) i ostale financijske imovine za 133,1 milijun KM (233,4%), a povećanja financijske imovine koja se vrednuje po amortiziranom trošku za 3,2 milijarde KM (15,6%). Velike strukturalne promjene u financijskoj imovini u 2023. godini nastale su radi izmjena u izvještajnom regulatornom okviru iz ožujka 2023. godine i različitog pozicioniranja određenih stavki financijske imovine.

U istom razdoblju zabilježeno je povećanje izvanbilančnih stavki za 159,8 milijuna KM ili 3,6%, kao neto efekt povećanja na poziciji nepokrivenih akreditiva za 11,3 milijuna KM ili 26,1% (uslijed značajnijeg povećanja kod jedne banke), neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita (93,1 milijun KM ili 4,1%), te na poziciji ostalih potencijalnih obveza banke (71,4 milijuna KM ili 17,4%), a smanjenja na poziciji izdanih garancija (16 milijuna KM ili 1%).

U tablici 22 daje se pregled bilančnih i izvanbilančnih izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			31. 3. 2023.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Razina kreditnog rizika 1	24.029.210	166.312	0,7	25.240.962	174.913	0,7	25.551.027	187.912	0,7
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.387.627	160.138	11,5	1.550.710	176.701	11,4	1.425.529	169.834	11,9
3.	Razina kreditnog rizika 3	1.057.371	825.929	78,1	830.412	696.335	83,9	780.645	652.375	83,6
I. Ukupno bilančna izloženost		26.474.208	1.152.379	4,4	27.622.084	1.047.949	3,8	27.757.201	1.010.121	3,6
4.	Razina kreditnog rizika 1	3.603.792	20.660	0,6	4.035.724	26.448	0,7	4.213.976	25.559	0,6
5.	Razina kreditnog rizika 2	309.101	25.536	8,3	358.721	38.984	10,9	339.789	33.748	9,9
6.	Razina kreditnog rizika 3	7.086	3.485	49,2	10.470	7.259	69,3	10.947	7.851	71,7
II. Ukupno izvanbilančne stavke		3.919.979	49.681	1,3	4.404.915	72.691	1,7	4.564.712	67.158	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		30.394.187	1.202.060	4,0	32.026.999	1.120.640	3,5	32.321.913	1.077.279	3,3

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2023. iznosi 25,6 milijardi KM i čini 92,1% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2022. godine povećana za 310,1 milijun KM ili za 1,2%, najvećim dijelom kao neto efekt povećanja kreditnog portfelja u ovom razini kreditnog rizika za 477,5 milijuna KM i novčanih sredstava i depozita kod banaka za 469,3 milijuna KM, a smanjenja sredstava kod CBBiH za 458 milijuna KM, gotovine za 47,1 milijun KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za 17,8 milijuna KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po fer vrijednosti za 69,9 milijuna KM, te ostalih stavki financijske imovine za 42,9 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2023. iznosi 1,4 milijarde KM i čini 5,1% ukupne bilančne izloženosti. U odnosu na kraj 2022. godine ista je smanjena za 125,2 milijuna KM ili 8,1%. Smanjenje ukupne bilančne izloženosti u ovoj razini kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao posljedica smanjenja kreditnog portfelja u razini kreditnog rizika 2 za 114,8 milijuna KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za šest milijuna KM i ostale financijske imovine za 5,5 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 3 na dan 31. 3. 2023. iznosi 780,6 milijuna KM i čini 2,8% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2022. godine smanjena za 49,8 milijuna KM ili 6%, najvećim dijelom zbog smanjenja kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika.

Na kraju prvog tromjesečja 2023. godine u odnosu na kraj 2022. godine, ECL za razinu kreditnog rizika 1 za bilančnu izloženost povećan je za 13 milijuna KM, dok je za razina kreditnog rizika 2 smanjena za 6,9 milijuna KM, a za razina kreditnog rizika 3 za 44 milijuna KM. U promatranom razdoblju, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u razini kreditnog rizika 1 ostala je na istoj razini (0,7%), u razini kreditnog rizika 2 povećana je za 0,5 postotnih bodova (sa 11,4% na 11,9%), a u razini kreditnog rizika 3 smanjena je za 0,3 postotna boda (sa 83,9% na 83,6%). Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti iznosi 3,6%, dok je na kraju 2022. godine iznosila 3,8%.

Izvanbilančna izloženost raspoređena u razina kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2023. iznosi 4,2 milijarde KM i čini 92,3% ukupne izvanbilančne izloženosti. Izloženost u razini kreditnog rizika 2 iznosi 339,8 milijuna KM ili 7,4% ukupne izvanbilančne izloženosti, dok je u razini kreditnog rizika 3 raspoređeno 10,9 milijuna KM ili 0,3% ukupne izvanbilančne izloženosti. Ukupna pokrivenost izvanbilančnih izloženosti ECL-om iznosi 1,5% i za 0,2 postotna boda manja je u odnosu na kraj

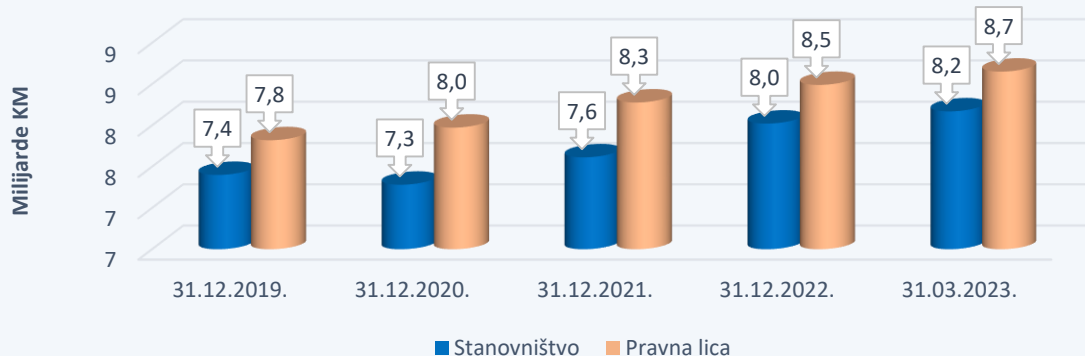

prethodne godine. U odnosu na kraj prethodne godine stope pokrivenosti ECL-om smanjene su za razinu kreditnog rizika 1 za 0,1 postotni bod (sa 0,7% na 0,6%) i za razinu kreditnog rizika 2 za jedan postotni bod (sa 10,9% na 9,9%), dok je za razinu kreditnog rizika 3 povećana za 2,4 postotna boda (sa 69,3% na 71,7%).

Na dan 31. 3. 2023. krediti iznose 16,8 milijardi KM i isti su veći za 310,5 milijuna KM ili za 1,9% u odnosu na kraj 2022. godine. Promatrajući sektorsku strukturu kredita, stope rasta ostvarili su krediti privatnim poduzećima, bankarskim institucijama i stanovništvu, dok su ostali sektori zabilježili smanjenje. Najveću stopu rasta imali su krediti bankarskim institucijama (20,6%), što je najvećim dijelom posljedica povećanja kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke za 96,7 milijuna KM ili za 16,4%, a koji su uključeni u kreditni portfelj. Ukoliko bi se isključilo spomenuto povećanje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja od 1,3%.

Kreditni stanovništvu iznose 8,2 milijarde KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 48,6%, i u odnosu na kraj 2022. godine povećani su za 149,6 milijuna KM ili za 1,9%. Krediti pravnim osobama iznose 8,6 milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 51,4% i u odnosu na kraj 2022. godine ostvarili su povećanje od 160,8 milijuna KM ili 1,9% (grafikon 9). Ukoliko se isključi povećanje kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja pravnih osoba od 0,8%.

Grafikon 9: Krediti

Trend i promjena udjela pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dani su u tablici 23:

- 000 KM -

Tablica 23: Sektorska struktura kredita

R. br.	Sektori	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	223.252	1,4	244.803	1,5	238.968	1,4	110	98
2.	Javna poduzeća	406.525	2,6	452.504	2,7	420.699	2,5	111	93
3.	Privatna poduzeća i društva	6.616.261	41,6	7.028.386	42,6	7.098.334	42,2	106	101
4.	Bankarske institucije	917.784	5,8	660.333	4,0	796.169	4,7	72	121
5.	Nebankarske fin. institucije	91.038	0,6	86.148	0,5	81.516	0,5	95	95
6.	Građani	7.613.327	47,9	8.022.374	48,6	8.172.020	48,6	105	102
7.	Ostalo	22.635	0,1	18.459	0,1	15.772	0,1	82	85
	Ukupno	15.890.822	100	16.513.007	100	16.823.478	100	104	102

U tablici 24 daje se ročna struktura kredita po sektorima:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31.12.2022.			31.3.2023.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	5.388	239.362	53	7.280	231.660	28	135	97	53
2.	Javna poduzeća	83.815	365.781	2.908	60.554	358.572	1.573	72	98	54
3.	Privatna poduzeća i druš.	2.541.376	4.127.079	359.931	2.635.926	4.145.089	317.319	104	100	88
4.	Bankarske institucije	660.331	0	2	796.168	0	1	121	-	50
5.	Nebankarske fin. institucije	16.614	69.479	55	18.543	62.950	23	112	91	42
6.	Građani	389.574	7.411.302	221.498	415.823	7.543.046	213.151	107	102	96
7.	Ostalo	5.957	11.534	968	5.396	9.813	563	91	85	58
	Ukupno	3.703.055	12.224.537	585.415	3.939.690	12.351.130	532.658	106	101	91

Sa 31. 3. 2023. u odnosu na kraj 2022. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH povećani su za 236,6 milijuna KM ili 6,4%, dok su dugoročni krediti povećani za 126,6 milijuna KM ili 1%. Dospjela potraživanja po kreditima iznose 532,7 milijuna KM ili 3,2% ukupnog kreditnog portfelja i manja su za 52,8 milijuna KM ili 9% u odnosu na kraj 2022. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveći udjel od 61,9% ili 10,4 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni s valutnom klauzulom sa udjelom od 33,2% ili 5,6 milijardi KM (EUR: 5,6 milijardi KM ili 99,98%, CHF: 1,2 milijuna KM ili 0,02%), a najmanji udjel od 4,9% ili 0,8 milijardi KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 99,96%).

U tablici 25 daje se pregled kredita pravnim osobama i stanovništvu prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			31. 3. 2023.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Krediti pravne osobe										
1.	Razina kreditnog rizika 1	6.770.321	66.945	1,0	7.169.779	76.991	1,1	7.436.634	85.490	1,1
2.	Razina kreditnog rizika 2	925.089	114.323	12,4	892.521	102.569	11,5	824.245	95.843	11,6
3.	Razina kreditnog rizika 3	582.085	437.552	75,2	428.333	355.323	83,0	390.579	321.067	82,2
	Ukupno I.	8.277.495	618.820	7,5	8.490.633	534.883	6,3	8.651.458	502.400	5,8
II. Krediti stanovništvo										
4.	Razina kreditnog rizika 1	6.748.669	82.526	1,2	7.044.253	77.844	1,1	7.255.063	82.398	1,1
5.	Razina kreditnog rizika 2	425.538	43.166	10,1	607.597	70.735	11,6	558.473	71.039	12,7
6.	Razina kreditnog rizika 3	439.120	355.436	80,9	370.524	311.823	84,2	358.484	301.307	84,1
	Ukupno II.	7.613.327	481.128	6,3	8.022.374	460.402	5,7	8.172.020	454.744	5,6
Ukupno krediti										
7.	Razina kreditnog rizika 1	13.518.990	149.471	1,1	14.214.032	154.835	1,1	14.691.697	167.888	1,1
8.	Razina kreditnog rizika 2	1.350.627	157.489	11,7	1.500.118	173.304	11,6	1.382.718	166.882	12,1
9.	Razina kreditnog rizika 3	1.021.205	792.988	77,7	798.857	667.146	83,5	749.063	622.374	83,1
	Ukupno krediti (I+II)	15.890.822	1.099.948	6,9	16.513.007	995.285	6,0	16.823.478	957.144	5,7

Kreditni portfelj raspoređen u razina kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2023. iznosi 14,7 milijardi KM i čini 87,3% ukupnog kreditnog portfelja. Isti je u odnosu na kraj 2022. godine povećan za

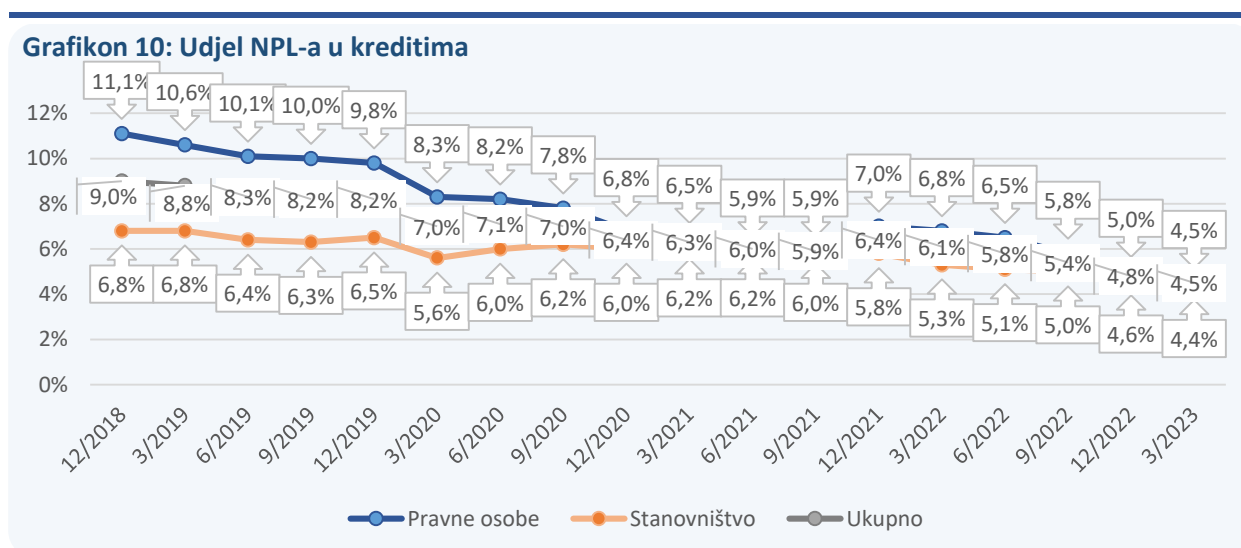
477,7 milijuna KM ili za 3,4%. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 1 iznosi 1,1% (pravne osobe i stanovništvo), koliko je iznosila i na kraju 2022. godine.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2023. iznosi 1,4 milijarde KM i čini 8,2% ukupnog kreditnog portfelja. U odnosu na kraj 2022. godine isti je manji za 117,4 milijuna KM ili 7,8%. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 2 iznosi 12,1% (pravne osobe 11,6%, stanovništvo 12,7%) i u odnosu na kraj prethodne godine veća je za 0,5 postotnih bodova.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31. 3. 2023. iznosi 749,1 milijun KM i čini 4,5% ukupnog kreditnog portfelja, dok je na kraju prethodne godine stopa NPL-a iznosila 4,8%. Smanjenje istog za 49,8 milijuna KM ili 6,2% u odnosu na kraj 2022. godine nastalo je kao neto efekt: novih NPL-ova u iznosu od 38,7 milijuna KM, oporavka u iznosu od 9,7 milijuna KM, naplate u iznosu od 27,4 milijuna KM, računovodstvenog i trajnog otpisa u iznosu od 47,6 milijuna KM, te ostalih stavki u iznosu od 3,8 milijuna KM. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 3 iznosi 83,1% (pravne osobe 82,2%, a stanovništvo 84,1%) i u odnosu na 31. 12. 2022. manja je za 0,4 postotna boda.

Od ukupnih kredita pravnim osobama, na NPL se odnosi 390,6 milijuna KM ili 4,5%, što je za 0,5 postotnih bodova manje nego na kraju 2022. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 358,5 milijuna KM ili 4,4% kreditnog portfelja stanovništva, što je smanjenje za 0,2 postotna boda u odnosu na kraj 2022. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfelj raspoređen u razini kreditnog rizika 3) daje se u grafikonu 10:

Sektorska analiza kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH dana je u Prilogu 4. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih osoba (prema NACE¹⁶ šifarniku djelatnosti) i stanovništva (po namjeni).

Kod kredita pravnim osobama najveći udjel imaju krediti odobreni sljedećim sektorima: trgovina (tri milijarde KM ili 34,8% kredita pravnih osoba, odnosno 17,9% ukupnog kreditnog portfelja), prerađivačka industrija (dvije milijarde KM ili 23% kredita pravnih osoba, odnosno 11,8% ukupnih

¹⁶ Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU - NACE (engl. Statistical Classification of Economic Activities in the European Community)

kredita), te finansijska djelatnost (jedna milijarda KM ili 11,7% kredita pravnih osoba, odnosno 5,7% ukupnih kredita).

Udjel NPL-a kod kredita odobrenih sektoru trgovine iznosi 3,9% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 84,1%), sektoru prerađivačke industrije je 6,4% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 86,3%), dok kod sektora finansijske djelatnosti iznosi 0,01% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 100%). Kod kredita odobrenih ostalim gospodarskim djelatnostima, najveći udjel NPL-a sa 31. 3. 2023. prisutan je kod kredita odobrenih poljoprivredi (22,6%), zatim djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (14%), te djelatnosti obrazovanja (11,2%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveći udjel imaju krediti za opću potrošnju (6,5 milijardi KM ili 78,9% kredita stanovništvu, odnosno 38,3% ukupnog kreditnog portfelja) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,6 milijardi KM ili 20% kredita stanovništvu, odnosno 9,7% ukupnog kreditnog portfelja). Udjel NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 5,1% (stopa pokrivenosti ECL-om je 84,6%), dok je kod stambenih kredita 1,4% (stopa pokrivenosti ECL-om je 75,8%).

U uvjetima globalne ekonomske nestabilnosti i rasta inflacije, praćene rastom kamatnih stopa na međunarodnom tržištu, FBA je u rujnu 2022. godine donijela Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa¹⁷, s ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga, stabilnosti bankovnog sustava u smislu utjecaja efekata odluke na kvalitetu kreditnog portfelja banaka, te postizanja makroekonomske ravnoteže. Odluka predviđa povećanje minimalnih stopa koje su banke u obvezi primjenjivati za ECL u slučaju značajnijeg rasta kamatnih stopa. Odredbe odluke naročito utječu na zaštitu korisnika finansijskih usluga, a što podrazumijeva da banka neće povećati kamatnu stopu iznad razine koja se smatra značajnom, ukoliko procijeni da će navedeno povećanje kamatne stope imati utjecaja na kreditnu sposobnost korisnika finansijske usluge, te bi isto dovelo korisnika finansijske usluge u status neizmirenja obveza. U skladu s navedenim, banka može takvom korisniku finansijske usluge ponuditi mogućnost modifikacije kreditne izloženosti. Također, odluka ima za cilj dodatno stimulirati banke da iznađu način zadržavanja kamatnih stopa na razumnim razinama, kako bi se izbjegli negativni efekti na gospodarstvo i stanovništvo, što direktno utječe na izbjegavanje rizika gubitka uslijed nemogućnosti izmirenja obveza prema banci.

Kada se promatra ukupan kreditni portfelj na razini bankarskog sektora FBiH sa stanovišta načina ugovorene kamatne stope na dan 31. 3. 2023., 4,1 milijarda KM ili 24,7% ukupnog portfelja ugovorena je s promjenjivom kamatnom stopom, dok je 12,7 milijardi KM ili 75,3% ugovoreno s fiksnom kamatnom stopom. Prema izvještajnim podacima banaka, značajan rast kamatne stope sa 31. 3. 2023. u odnosu na referentni datum utvrđen je kod kreditnog portfelja u iznosu od 279,7 milijuna KM, što čini 1,7% ukupnog kreditnog portfelja. Kod kreditnog portfelja pravnih osoba, značajan rast kamatne stope utvrđen je u iznosu od 265,3 milijuna KM ili 3,1% kreditnog portfelja pravnih osoba, dok je kod kreditnog portfelja fizičkih osoba utvrđen u iznosu od 14,4 milijuna KM ili 0,2% portfelja fizičkih osoba. Banke u svom portfelju još uvijek nemaju modificiranih kreditnih izloženosti u skladu s odredbama Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa.

U tablici 26 dan je pregled najznačajnijih koeficijenata koji se koriste za ocjenu kreditnog rizika u bankama u FBiH:

¹⁷ "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 79/22

- % -

Tablica 26: Pokazatelji kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2021.	31.12.2022.	31.03.2023.
1	2	3	4	5
1.	Stopa nekvalitetnih izloženosti	3,5	2,6	2,4
2.	Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti sa ECL	77,9	83,7	83,4
3.	Stopa pokrivenosti ukupne aktive sa ECL	4,0	3,5	3,3
4.	Stopa NPL	6,4	4,8	4,5
5.	Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	77,7	83,5	83,1
6.	Stopa pokrivenosti ukupnih kredita sa ECL	6,9	6,0	5,7
7.	Novi NPL*/Ukupni prihodujuć krediti	0,8	-0,4	0,0
8.	NPL/Ukupni kapital i ECL za NPL	26,2	20,5	18,9
9.	Neto NPL/Temeljni kapital	8,4	4,7	4,5
10.	Dospjeli krediti/Ukupni krediti	4,6	3,5	3,2

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na usporedno razdoblje

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sustava ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, postupanja s nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

1.2.5. Profitabilnost

Na održivu profitabilnost banaka najznačajnije utječe kvaliteta aktive. Također, profitabilnost banaka može biti pod utjecajem i ostalih rizika, strukture, diverzificiranosti i troškova izvora financiranja, troškovne efikasnosti, eksternih faktora koji su specifični za bankarski, odnosno financijski sektor u FBiH (razvijenost financijskog sustava, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i eksternih makroekonomskih faktora (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, promatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti razina i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Razina, kvaliteta i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na razini bankarskog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 134,9 milijuna KM, što je za 63,2 milijuna KM više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 27). Sve banke sa sjedištem u FBiH su iskazale pozitivan financijski rezultat.

- 000 KM -

Tablica 27: Ostvareni financijski rezultat banaka

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	79.046	14	71.707	13	134.882	13
2.	Gubitak	16	1	5	1	0	0
	Ukupno	79.030	15	71.702	14	134.882	13

U Prilogu 5. prikazan je zbirni račun dobiti i gubitka banaka u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023., po shemi FBA, s usporednim podacima za isto izvještajno razdoblje 2022. godine.

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u prva tri mjeseca 2023. godine na razini bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 352,9 milijuna KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veći su za 39,8 milijuna KM ili za 12,7% (tablica 28).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	235	0,1	11.318	3,2	4816
2.	Kredit i poslovi leasinga	152.293	48,6	168.962	47,9	111
3.	Ostali prihodi od kamata	18.717	6,0	24.218	6,9	129
	Ukupno I.	171.245	54,7	204.498	58,0	119
II. Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	102.412	32,7	108.180	30,7	106
5.	Prihodi iz posl. s devizama	20.781	6,6	19.019	5,4	92
6.	Ostali operativni prihodi	18.623	5,9	21.183	6,0	114
	Ukupno II.	141.816	45,3	148.382	42,0	105
	Ukupni prihodi (I+II)	313.061	100	352.880	100	113

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 58%, dok operativni prihodi sudjeluju sa 42%. U odnosu na prva tri mjeseca prethodne godine, došlo je do povećanja udjela prihoda od kamata i sličnih prihoda za 3,3 postotna boda, koliko iznosi smanjenje udjela operativnih prihoda. U promatranom razdoblju, ostvareni ukupni kamatni i slični prihodi veći su za 33,3 milijuna KM ili 19,4%. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima leasinga, čiji je udjel u ukupnim prihodima smanjen za 0,7 postotnih bodova. U istom razdoblju povećan je udjel kredita i potraživanja po poslovima leasinga u ukupnoj aktivni za 0,2 postotna boda (sa 61,3% na 61,5%), a prosječna ponderirana NKS na kredite povećana je sa 3,08% na 3,17% (za 0,09 postotnih bodova).

U prvom tromjesečju 2023. godine kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija veći su za 11,1 milijun KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zbog rasta međubankarskih kamatnih stopa na tržištu novca u EU, pri čemu se 68% povećanja odnosi na tri banke. U istom razdoblju, udjel kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH smanjen je sa 16,5% na 15,7% (za 0,8 postotnih bodova). U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na svim pozicijama: kamatni prihodi od vrijednosnih papira koji se drže do dospijea za 43% (89,3% povećanja odnosi se na dvije banke), kamatni prihodi od plasmana drugim bankama za 736,98% (71,1% povećanja odnosi se na jednu banku), a ostali prihodi od kamata za 2,2%.

Ukoliko se promatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (54,2%), iako krediti stanovništvu čine 48,6% ukupnog kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH, zbog veće prosječne ponderirane NKS, koja za stanovništvo iznosi 5,04%, a za gospodarstvo 2,33%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih poduzeća odnosi se 28%, od bankarskih institucija 9,3%, vladinih institucija 5,8%, od javnih poduzeća 1,8%, a od ostalih sektora 0,9%.

Ukupni operativni prihodi su u prva tri mjeseca 2023. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zabilježili povećanje od 6,6 milijuna KM ili 4,6%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za 5,8 milijuna KM ili 5,6%. Prihodi iz poslovanja s devizama smanjeni su za 1,8 milijuna

KM ili za 8,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su ostali operativni prihodi povećani za 13,7%, pri čemu je značajniji rast ostvaren kod četiri banke), dok je jedna banka imala značajniji pad ove stavke prihoda.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na razini bankarskog sektora u FBiH u prvom tromjesečju 2023. godine iznose 214,1 milijun KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 26,5 milijuna KM ili 11% (tablica 29).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.3.2022.		1.1. -31.3.2023.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	16.229	6,7	14.513	6,8	89
2.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.274	0,5	2.102	1,0	165
3.	Ostali rashodi od kamata	12.515	5,2	4.914	2,3	39
	Ukupno I.	30.018	12,5	21.529	10,1	72
II. Nekamatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed. usklađenja	36.718	15,3	10.939	5,1	30
5.	Troškovi plaća i doprinosa	65.581	27,3	70.410	32,9	107
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	43.612	18,1	42.523	19,9	98
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	38.155	15,9	39.262	18,3	103
8.	Ostali operativni troškovi	26.470	11,0	29.391	13,7	111
	Ukupno II.	210.536	87,5	192.525	89,9	91
	Ukupni rashodi (I+II)	240.554	100	214.054	100	89

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi s udjelom od 89,9%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 10,1%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, povećan je udjel nekamatnih rashoda za 2,4 postotna boda, za koliko je smanjen udjel rashoda od kamata.

U promatranom razdoblju kamatni i slični rashodi smanjeni su za 8,5 milijuna KM ili 28,3%, pri čemu su kamatni rashodi po depozitima smanjeni za 1,7 milijuna KM ili 10,6%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor financiranja bankarskog sektora u FBiH. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je smanjenja udjela kamatonosnih depozita u ukupnom depozitnom potencijalu sa 66,2%, koliko je iznosilo sa 31. 3. 2022. na 62,5%, koliko iznosi sa 31. 3. 2023.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u promatranom razdoblju povećani su zbog rasta kamatnih stopa za 0,8 milijuna KM ili za 65% (povećanje se odnosi na tri banke), dok je u isto vrijeme razina zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjena za 280,7 milijuna KM ili 36,4%.

Ostali rashodi od kamata smanjeni su u promatranom razdoblju za 7,6 milijuna KM ili 60,7%, a najvećim dijelom uslijed ukidanja negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve i na sredstva obavezne rezerve po osnovi osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom kod CBBiH.

Na razini bankarskog sektora u FBiH, u prvom tromjesečju 2023. godine u odnosu na isto razdoblje 2022. godine, ukupni nekamatni rashodi smanjeni su za 18 milijuna KM ili za 8,6%.

Razlog tome je smanjenje troškova ispravaka vrijednosti, rezerviranja po potencijalnim obvezama i ostalih vrijednosnih usklađivanja za 25,8 milijuna KM ili 70,2%. Četiri banke kroz neto efekt nisu imale troškove ispravaka vrijednosti u prva tri mjeseca ove godine, a tri banke su imale manje troškove ispravaka vrijednosti u ovoj godini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U okviru nekamatnih rashoda, stope povećanja ostvarili su troškovi plaća i doprinosa (7,4%), ostali poslovni i direktni troškovi (2,9%), dok su ostali operativni troškovi ostvarili najveću stopu povećanja od 11% ili 2,9 milijuna KM, pri čemu se 58% povećanja odnosi na jednu banku.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U tablici 30 dan je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

Tablica 30: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti					
R. br.	Opis	31. 3. 2021.	31. 3. 2022.	31. 3. 2023.	
1	2	3	4	5	
1.	Neto dobit	79.030	71.702	134.882	
2.	Prosječna neto aktiva	24.343.169	25.787.282	27.260.213	
3.	Prosječni ukupni kapital	3.105.297	3.100.777	3.317.907	
4.	Ukupan prihod	260.571	283.043	331.351	
5.	Neto kamatni prihod	140.916	141.227	182.969	
6.	Operativni prihodi	119.655	141.816	148.382	
7.	Operativni rashodi	126.916	135.663	142.324	
8.	Poslovni i direktni rashodi	54.235	74.873	50.201	
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.574	38.155	39.262	
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,3	0,3	0,5	
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	2,5	2,3	4,1	
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	1,1	1,1	1,2	
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	0,6	0,5	0,7	
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	0,6	0,4	0,7	
15.	Operativni rashodi/ukupan prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	55,9	55,4	48,7	

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Ukoliko se promatra neto kamatni prihod, zabilježeno je njegovo povećanje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 41,7 milijuna KM ili 29,6%, pri čemu je zabilježeno i povećanje njegovog udjela u ukupnom prihodu, sa 49,9% na 55,2%.

1.2.6. Ponderirane NKS i EKS

S ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti uvjeta banaka za odobravanje kredita i primanje depozita, te zaštitu klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a sukladno međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacijske dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH. Banke su obvezne mjesečno izvješćivati FBA o prosječnim ponderiranim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu s propisanom metodologijom¹⁸. FBA na temelju dostavljenih podataka, prema utvrđenoj metodologiji, izračunava prosječne ponderirane NKS i EKS za bankarski sektor i iste zavise, osim od visine kamatnih stopa

¹⁸ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 81/17) i Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope

pojedinačnih banaka, i od volumena i strukture novoodobrenih kredita, odnosno novougovorenih depozita.

Za potrebe korisnika kredita, a prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderirane EKS, s obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani s kreditom, tj. uvjetima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih osoba ako je osiguranje uvjet za odobravanje kredita, te drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uvjet su za korištenje kredita).

U Prilogu 6. daju se prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima.

Ukupna prosječna ponderirana EKS na novoodobrene kredite u prva tri mjeseca 2023. godine u bankarskom sektoru FBiH iznosi 3,71% i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 3,59%, povećana je za 0,12 postotnih bodova.

Kada se promatra ročna struktura novoodobrenih kredita u prvom tromjesečju 2023. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prosječna ponderirana EKS na dugoročne kredite povećana je za 0,53 postotna boda (sa 4,98% na 5,51%), dok je za kratkoročne kredite povećana za 0,16 postotnih bodova (sa 2,25% na 2,41%). Promatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite gospodarstvu smanjena je za 0,03 postotna boda (sa 2,57% na 2,54%), prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite stanovništvu povećana je za 0,46 postotnih bodova (sa 5,99% na 6,45%), dok je prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite ostalim sektorima povećana za 3,01 postotni bod (sa 2,44% na 5,45%).

Ukupna prosječna ponderirana EKS na depozite prikupljene u prvom tromjesečju 2023. godine u bankarskom sektoru FBiH iznosi 0,69% i u odnosu na isto razdoblje 2022. godine, kada je iznosila 0,30%, povećana je za 0,39 postotnih bodova. Promatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderirana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je povećanje za 0,80 postotnih bodova (sa 0,15% na 0,95%), a na dugoročne depozite za 0,19 postotnih bodova (sa 0,46% na 0,65%). Kada se promatra sektorska struktura prikupljenih depozita, prosječna ponderirana EKS na depozite gospodarstva povećana je za 0,53 postotna boda (sa 0,44% na 0,97%), prosječna ponderirana EKS na depozite stanovništva povećana je za 0,18 postotnih bodova (sa 0,39% na 0,57%), dok je prosječna ponderirana EKS na depozite ostalih sektora povećana za 1,02 postotna boda (sa 0,16% na 1,18%).

1.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na financijskom tržištu, te jedan od ključnih preduvjeta za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U tablici 31 daje se pregled ispunjenja LCR-a, pokazatelja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	7.064.703	6.928.631	6.418.241	98	93
2.	Neto likvidnosni odljevi	3.176.830	3.280.801	2.630.617	103	80
	LCR	222%	211%	244%		

Sa 31. 3. 2023. LCR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 244% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti, po tržišnoj vrijednosti nakon primjene korektivnih faktora, prikazana je u tablici 32:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	31.12.2022.	31.3.2023.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Likvidna imovina razine 1	7.059.357	6.928.631	6.418.241	98	93
1.1.	Gotovina	1.526.321	1.543.788	1.496.566	101	97
1.2.	Rezerve centralne banke koje se mogu povući	3.095.846	3.076.604	2.587.155	99	84
1.3.	Imovina centralne vlade	1.401.508	1.238.867	1.350.423	88	109
1.4.	Imovina jedinica regionalne vlade i lokalne vlasti	1.011.738	1.045.296	968.435	103	93
1.5.	Imovina multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije	23.944	24.076	15.662	101	65
2.	Likvidna imovina razine 2	5.346	0	0	0	-
2.1.	Likvidna imovina razine 2a	0	0	0	-	-
2.2.	Likvidna imovina razine 2b	5.346	0	0	0	-
	Ukupno (1+2)	7.064.703	6.928.631	6.418.241	98	93

Zaštitni sloj likvidnosti iznosi 6,4 milijarde KM i bilježi smanjenje od 0,5 milijardi KM ili 7,4% u odnosu na kraj prethodne godine. Najveće apsolutno smanjenje od 489,4 milijuna KM ili 15,9% zabilježeno je na poziciji rezerve centralne banke koje se mogu povući. U strukturi zaštitnog sloja likvidnosti sudjeluje samo likvidna imovina razine 1, a najveći udjel ima iznos iznad obvezne rezerve koju banke drže u CBBiH sa 40,3%, zatim gotovina sa 23,3%, imovina centralnih vlada sa 21%, te imovina jedinica regionalne vlade sa 15,1%.

Izračun neto likvidnosnih odljeva može se vidjeti iz tablice 33:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	31.12.2022.	31.3.2023.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni odljevi	5.579.174	5.690.905	5.634.681	102	99
2.	Ukupni priljevi	2.402.345	2.469.853	3.111.973	103	126
3.	Priljevi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odljeva	2.402.344	2.410.104	3.004.064	100	125
	Neto likvidnosni odljevi (1-3)	3.176.830	3.280.801	2.630.617	103	80

Pri izračunu neto likvidnosnih odljeva na dan 31. 3. 2023., kod deset banaka, odljevi su umanjeni za iznos ukupnih priljeva, a kod tri je ograničeno priznavanje likvidnosnih priljeva na 75% ukupnih likvidnosnih odljeva.

U strukturi odljeva koji na dan 31. 3. 2023. iznose 25 milijardi KM (prije primjene stope odljeva), najveći udjel imaju odljevi po osnovi depozita stanovništva (10,2 milijarde ili 40,9% ukupnih

odljeva, od čega se na stabilne depozite odnosi 5,5 milijardi KM ili 53,8% odljeva depozita stanovništva), zatim depoziti drugih klijenata (8,3 milijarde KM ili 33,3% ukupnih odljeva), te drugi proizvodi i usluge (3,9 milijardi KM ili 15,6% ukupnih odljeva).

U strukturi ukupnih priljeva koji iznose 3,1 milijardu KM, najveći udjel imaju novčana potraživanja od financijskih klijenata (2,2 milijarde KM ili 70,7% ukupnih priljeva), na koje je primijenjena stopa priljeva od 100%, zatim priljevi po osnovi financijskih derivata (0,5 milijardi KM ili 15,3% ukupnih priljeva) na koje je, također, primijenjena stopa priljeva od 100%, te potraživanja od klijenata koji nisu financijski klijenti u iznosu od 0,3 milijarde KM ili 10,7% ukupnih priljeva, a na koje je primijenjena stopa priljeva od 50%.

S ciljem smanjenja rizika financiranja tijekom dužeg vremenskog razdoblja, Odlukom o upravljanju likvidnosti banaka propisano je da su banke od 31. 12. 2022. dužne kontinuirano održavati minimalni NSFR. NSFR-om se banke potiču da financiraju svoje aktivnosti stabilnijim izvorima financiranja na trajnoj osnovi. NSFR se izračunava kao odnos između ASF i RSF, gdje ASF predstavlja dio kapitala i obveza banke čija pouzdanost se očekuje tijekom vremenskog razdoblja uključenog u NSFR (razdoblje do jedne godine), a RSF predstavlja rezultat množenja imovine i izvanbilančnih izloženosti banke odgovarajućim faktorima kojima se odražavaju njihove likvidnosne karakteristike i preostali rokovi do dospjeća tijekom jednogodišnjeg perioda NSFR-a.

U tablici 34 daje se pregled ispunjenja NSFR-a, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	Indeks
1	2	3	4	5=4/3
1.	Raspoloživo stabilno financiranje (ASF)	19.770.563	19.951.438	101
2.	Potrebno stabilno financiranje (RSF)	12.189.130	12.383.672	102
	NSFR	162%	161%	

Sa 31. 3. 2023. NSFR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 161% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu NSFR-a.

U tablici 35 dana je struktura ASF, a u tablici 36 struktura RSF na razini bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos obveza i kapitala	ASF	Iznos obveza i kapitala	ASF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
	ASF od:						
1.	Stavki i instrumenata kapitala	3.066.853	3.065.720	3.048.611	3.047.358	99	99
2.	Depozita stanovništva	11.338.559	10.579.940	11.662.729	10.876.368	103	103
3.	Ostalih nefinancijskih klijenata (osim centralnih banaka)	10.433.312	5.533.246	10.376.940	5.495.071	99	99
4.	Operativnih depozita	154.674	68.473	79.121	31.736	51	46
5.	Financijskih klijenata i centralnih banaka	1.190.180	401.687	1.081.658	380.272	91	95
6.	Ostalih obveza	608.113	121.497	655.004	120.633	108	99
	Ukupno ASF	26.791.691	19.770.563	26.904.063	19.951.438	100	101

- 000 KM -

Tablica 36: Struktura RSF

R. br.	Opis	31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos imovine	RSF	Iznos imovine	RSF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
	RSF od:						
1.	Imovine centralne banke	6.042.185	0	5.549.544	0	92	-
2.	Likvidne imovine	1.981.702	19.978	1.885.148	15.241	95	76
3.	Vrijednosnih papira koji nisu likvidna imovina	276.376	230.870	271.720	226.761	98	98
4.	Kredita	17.319.096	10.834.011	18.110.212	11.057.013	105	102
5.	Ostale imovine	917.542	812.216	874.287	785.765	95	97
6.	Izvanbilančnih stavki	6.065.926	292.055	6.368.522	298.892	105	102
	Ukupno RSF	32.602.827	12.189.130	33.059.433	12.383.672	101	102

U sagledavanju likvidnosne pozicije, značajnu ulogu ima ročna struktura depozita, kao dominantnog izvora financiranja. Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u tablici 37:

- 000 KM -

Tablica 37: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću

R. br.	Depoziti	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
		3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	14.755.459	69,6	16.444.582	73,3	16.565.777	73,4	111	101
2.	7 - 90 dana	986.253	4,7	856.555	3,8	828.237	3,7	87	97
3.	91 dan do jedne g.	2.157.949	10,2	2.252.657	10,0	2.273.212	10,1	104	101
	I. Ukupno kratkoročni	17.899.661	84,5	19.553.794	87,1	19.667.226	87,2	109	101
4.	Do 5 godina	3.174.184	15,0	2.813.539	12,6	2.830.055	12,5	89	101
5.	Preko 5 godina	111.107	0,5	76.256	0,3	69.593	0,3	69	91
	II. Ukupno dugoročni	3.285.291	15,5	2.889.795	12,9	2.899.648	12,8	88	100
	Ukupno (I + II)	21.184.952	100	22.443.589	100	22.566.874	100	106	101

Sa 31. 3. 2023. kratkoročni depoziti imali su udjel od 87,2% u ukupnim depozitima, a dugoročni 12,8%, pri čemu je došlo do povećanja udjela kratkoročnih, odnosno smanjenja udjela dugoročnih depozita za 0,1 postotni bod u odnosu na kraj 2022. godine.

U promatranom razdoblju zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 113,4 milijuna KM ili 0,6%, a dugoročnih za 9,9 milijuna KM ili 0,3%. U okviru dugoročnih depozita zabilježeno je povećanje kod depozita ročnosti do pet godina (za 16,5 milijuna KM ili 0,6%), ali je kod depozita ročnosti preko pet godina ostvareno smanjenje (za 6,7 milijuna KM ili 8,7%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (97,6%).

U funkciji planiranja potrebne razine likvidnih sredstava, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim kreiraju i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfelja je determinirana upravo ročnošću izvora. Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospijeća stavki financijske imovine i obveza prema vremenskoj skali, kreiranoj na vremenski horizont od 180 dana. Iako je stupanjem na snagu obveze banaka da kontinuirano održavaju minimalni NSFR, ukinuta obveza ispunjavanja ročne usklađenosti preostalih rokova do ugovorenih dospijeća instrumenata financijske imovine i financijskih obveza, potrebno je da banke kontinuirano kontroliraju ročnu neusklađenost

između izvora i plasmana, s obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana s funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja.

U tablici 38 daje se pregled ročne usklađenosti financijske aktive i obveza do 180 dana:

- 000 KM -

Tablica 38: Ročna usklađenost financijske imovine i financijskih obveza do 180 dana						
R. br.	Opis	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	Indeks	
1	2	Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
3	4	5	6	7		
I. 1-30 dana						
1.	Iznos financijske imovine	11.876.368	12.036.634	12.278.289	101	102
2.	Iznos financijskih obveza	15.288.271	16.950.559	17.156.089	111	101
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-3.411.903	-4.913.925	-4.877.800	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	77,7%	71,0%	71,6%		
b)	Propisani minimum %	65,0%	65,0%			
Više (+) ili manje (-) = a – b		12,7%	6,0%			
II. 1-90 dana						
1.	Iznos financijske imovine	13.050.584	13.303.221	13.412.127	102	101
2.	Iznos financijskih obveza	16.112.291	17.663.350	17.807.432	110	101
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-3.061.707	-4.360.129	-4.395.305	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	81,0%	75,3%	75,3%		
b)	Propisani minimum %	60,0%	60,0%			
Više (+) ili manje (-) = a – b		21,0%	15,3%			
III. 1-180 dana						
1.	Iznos financijske imovine	14.327.268	14.669.888	14.686.005	102	100
2.	Iznos financijskih obveza	16.976.401	18.494.275	18.625.815	109	101
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.649.133	-3.824.387	-3.939.810	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	84,4%	79,3%	78,8%		
b)	Propisani minimum %	55,0%	55,0%			
Više (+) ili manje (-) = a – b		29,4%	24,3%			

Na dan 31. 3. 2023. financijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od financijskih obveza.

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u tablici 39:

- % -

Tablica 39: Pokazatelji likvidnosti				
R. br.	Pokazatelj	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ¹⁹ /neto aktiva	31,9	32,1	31,7
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obveze	44,6	43,5	43,0
3.	Kratkoročne fin. obveze/ukupne fin. obveze	82,3	84,6	84,9
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	72,3	71,9	73,0
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ²⁰	71,8	71,0	72,2

U odnosu na kraj 2022. godine, smanjen je udjel likvidnih sredstava u neto aktivi i odnos likvidnih sredstava i kratkoročnih financijskih obveza, dok je odnos kratkoročnih financijskih obveza i ukupnih financijskih obveza povećan. Pokazatelji „kredit/depoziti i uzeti krediti“ i „kredit/depoziti, uzeti krediti i subordinirani dugovi“ bilježe povećanje, ali su u zoni zadovoljavajuće razine.

¹⁹ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga financijska sredstva s preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

²⁰ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinirani dugovi, što je realniji pokazatelj

Promatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog tromjesečja 2023. godine zadovoljavajuća.

1.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilančnim i izvanbilančnim stavkama nastalim uslijed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih tečajeva i/ili neusklađenosti razine aktive, pasive i izvanbilančnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno s kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke.

Prema stanju na dan 31. 3. 2023. na razini bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 4,7 milijarde KM, s udjelom od 17,2% (na kraju 2022. godine 4,2 milijarde KM ili 15,5%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je udjel obveza u stranoj valuti znatno veći i iznosi 7,7 milijardi KM ili 28,2% (na kraju 2022. godine 7,8 milijardi KM, uz udjel od 28,5%).

U tablici 40 daje se struktura aktive i obveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na razini bankarskog sektora:

- milijuni KM -

Tablica 40: Devizna pozicija (EUR i ukupno)											
R. br.	Opis	31. 12. 2022.				31. 3. 2023.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(7/3)	(9/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Imovina u bilanci stanja											
1.	Novčana sredstva	1.145	13,0	1.787	18,5	1.692	18,4	2.350	23,6	148	132
2.	Kreditni	677	7,7	679	7,0	811	8,8	811	8,2	120	119
3.	Kreditni s val. kl.	5.332	60,4	5.333	55,2	5.136	56,0	5.136	51,6	96	96
4.	Ostalo	1.548	17,5	1.742	18,0	1.428	15,6	1.548	15,6	92	89
5.	Ostala fin. akt. s val. klauz.	126	1,4	126	1,3	104	1,1	104	1,0	83	83
Ukupno I. (1+2+3+4+5)		8.828	100	9.667	100	9.171	100	9.949	100	104	103
II. Obveze u bilanci stanja											
6.	Depoziti	6.075	72,2	6.886	74,6	6.128	71,5	6.914	73,8	101	100
7.	Uzeti kreditni	520	6,2	520	5,6	490	5,7	490	5,2	94	94
8.	Dep. i kred. s val. klauzulom	1.473	17,5	1.473	16,0	1.650	19,3	1.650	17,6	112	112
9.	Ostalo	344	4,1	354	3,8	298	3,5	309	3,3	87	87
Ukupno II. (6+7+8+9)		8.412	100	9.233	100	8.566	100	9.363	100	102	101
III. Izvanbilančna pozicija neto (+) ili (-)											
10.	Imovina	9		9		32		55		356	611
11.	Pasiva	354		372		580		581		164	156
Duga (iznos)		71		71		57		60		80	85
%		2,4%		2,4%		1,9%		2,1%			
Kratka (iznos)											
%											
Dopuštena		40,0%		40,0%		40%		40%			
Manja od dopuštene		37,6%		37,6%		38,1%		37,9%			

Promatrano po bankama i ukupno na razini bankarskog sektora FBiH može se konstatirati da se izloženost banaka i bankarskog sektora FX riziku na dan 31. 3. 2023. kretala u okviru propisanih ograničenja.

Na razini sektora iskazana je duga devizna pozicija od 2,1% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 37,9 postotnih bodova manje od dopuštene. Individualna devizna pozicija za EUR iznosila je 1,9%, što je za 38,1 postotnih bodova manje od dopuštene, pri čemu su stavke aktive bile veće od obveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u aktivima²¹ je dominantan udjel EUR-a od 83,5% (31. 12. 2022. godine 80,1%), uz povećanje nominalnog iznosa za 561 milijun KM ili 16,6% u odnosu na kraj 2022. godine. Udjel EUR-a u obvezama je 89,7% (31.12.2022. godine 89,4%) i u odnosu na kraj 2022. godine smanjen je za 22,8 milijuna KM ili 0,3%. Osnovica za izračun udjela EUR-a u aktivima i obvezama ne uključuje stavke s valutnom klauzulom.

1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na financijski rezultat i kapital banke po osnovi pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa. Promjene kamatnih stopa koje generiraju ovaj rizik obično se javljaju kao posljedica neusklađenosti u rokovima dospijea, promjena kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive ili izvanbilančne kratke ili duge pozicije.

FBA je Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi propisala minimalne standarde za uspostavu sustava upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizlazi iz pozicija bankarske knjige, te izvješćivanje FBA na kvartalnoj razini. Banka je dužna uspostaviti sveobuhvatan i efikasan sustav upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi koji je razmjern vrsti, opsegu i složenosti poslova banke, kao i njenim rizičnim profilom. Za potrebe izvješćivanja FBA o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka je dužna koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih bodova na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, obuhvaćajući sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa.

Iz tablice 41 može se vidjeti valutna struktura promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na razini bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	31. 3. 2023.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neto ponderirana pozicija - KM	78.394	162.878	185.472	208	114
2.	Neto ponderirana pozicija - EUR	26.564	44.378	39.792	167	90
3.	Neto ponderirana pozicija - USD	339	329	0	97	0
4.	Neto ponderirana pozicija - ostalo	-3.804	-6.633	-7.628	174	115
5.	Promjena ekon. vrijed. (1+2+3+4)	101.493	200.952	217.636	198	108
6.	Regulatorni kapital	2.852.902	2.926.563	2.930.713	103	100
7.	Promjena ekonomske vrijednosti/regulatorni kapital	3,6%	6,9%	7,4%		

²¹ Izvor: Izvješće o deviznoj poziciji banke - dio aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilančne aktive i izvanbilance se iskazuju po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos ECL-a

Stopa promjene ekonomske vrijednosti pozicija bankarske knjige i regulatornog kapitala na dan 31. 3. 2023. iznosi 7,4%, što je u okviru propisanog ograničenja i veća je za 0,5 postotnih bodova u odnosu na kraj prethodne godine.

1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, u skladu sa propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti s poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, s težištem na:

- provođenju SREP-a za banke prema dinamici utvrđenoj Odlukom o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke²² i usvojenom SREP metodologijom, te kontinuiranom praćenju SREP indikatora za sve banke;
- praćenju rizičnog profila i kapitalne pozicije svih banaka, uključujući ispunjenje kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- provođenju supervizorske procjene ICAAP-a i ILAAP-a, kao i planova oporavka za sve banke;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i održivosti dugoročnih izvora financiranja banaka kod kojih su koncentrirani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama postupanja banaka u segmentu zaštite korisnika financijskih usluga i žiranata i dr.;
- kontrolama primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i ocjenu internih modela za procjenu parametara kreditnog rizika;
- praćenju realizacije strategija postupanja s nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- praćenju rasta kamatnih stopa i utjecaja na bankarski sektor, te poduzimanje aktivnosti na ublažavanju efekata i praćenje primjene Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa od strane banaka, kroz posredan i neposredan nadzor;
- provođenje testiranja otpornosti banaka na stres u skladu s utvrđenom dvogodišnjom dinamikom provođenja, a sve s ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane suradnje s nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, s ciljem efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te suradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i s međunarodnim financijskim institucijama;
- unapređenju suradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o suradnji s relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika financijskih usluga;
- aktivnosti vezane za ESG rizike;
- daljnje aktivnosti na usklađivanju sa CRR 2²³ i CRD V²⁴;

²² „Službene novine Federacije BiH“, broj: 94/21

²³ Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema centralnim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavljivanje, i Uredbe (EU) br. 648/2012

²⁴ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala

- nastavku suradnje sa UBBiH s ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja s propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti s ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije - projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne financijske institucije SB i MMF.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u financijskom i ukupnom gospodarskom sustavu, dostignute razine razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor financiranja banaka, te imajući u vidu aktualne makroekonomske poremećaje, od banaka se očekuje da u narednom razdoblju svoje aktivnosti usmjere na:

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu s važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- podršku gospodarstvu i stimuliranju kreditnog rasta kroz kontinuirano financiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
- analiziranje, mjerenje, planiranje aktivnosti za umanjene kamatno induciranog kreditnog rizika;
- dodatno jačanje sustava unutarnjih kontrola u svim oblastima poslovanja u skladu s Odlukom o sustavu unutarnjeg upravljanja u banci²⁵;
- usklađivanje poslovanja s novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova oporavka s posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu s regulatornim zahtjevima;
- planiranje ispunjenja MREL zahtjeva za banke koje imaju tu obvezu;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika financijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacijskih sustava i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata;
- razumno utvrđivanje naknada bankarskih usluga zasnovanih na stvarnim troškovima, uvažavajući naglašene potrebe financijske inkluzije i prilagođavanja potrebama korisnika financijskih usluga, te razvoj proizvoda koji su prilagođeni socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva;
- pojačano praćenje rizika i efekata koji se prenose s tržišta izvan BiH, a koji potencijalno mogu pojačati utjecaj kreditnog rizika i ostalih rizika;
- procjenu efekata makroekonomskih poremećaja i drugih utjecaja koji bi mogli imati nagle udare na operativnu sposobnost i likvidnost.

²⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21

SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

MIKROKREDITNI SEKTOR
51

LEASING SEKTOR
61

FAKTORING POSLOVI
70

2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31. 3. 2023., dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga deset MKF (neprofitne organizacije) i četiri MKD (profitne organizacije), što je za jednu MKO više u odnosu na 31. 12. 2022.

Sa 31. 3. 2023., MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 361 organizacijskog dijela, dok šest MKO koje imaju sjedište u RS-u posluje u FBiH putem 66 organizacijskih dijelova.

U Prilogu 7. dani su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31. 3. 2023. imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

2.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravna osoba koja se, u skladu s propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruga građana i fizičkih osoba koji su registrirani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od četiri MKD, dva MKD su u 100%-tnom vlasništvu dvije MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31. 3. 2023. ukupno je zaposlen 1.401 radnik, što je za 11 radnika ili 0,8% manje u odnosu na stanje sa 31. 12. 2022. (tablica 42). Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.194 radnika ili 85,2%, a u MKD 207 radnika ili 14,8%.

R. br.	Stupanj stručne sprema	31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	718	50,8	703	50,2	98
2.	Viša stručna sprema - VŠS	118	8,4	123	8,8	104
3.	Srednja stručna sprema - SSS	566	40,1	565	40,3	100
4.	Ostali	10	0,7	10	0,7	100
	Ukupno	1.412	100	1.401	100	99

Na temelju podataka o efikasnosti osoblja na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023., aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 532,4 tisuće KM, što je za 3,1% više u odnosu na 31. 12. 2022.

2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 745,9 milijuna KM i za 16,9 milijuna KM ili 2,3% je veća u odnosu na stanje sa 31. 12. 2022.

U prilogima 8. i 9. dan je zbirni prikaz bilance stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 10. dan pregled osnovnih financijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31. 3. 2023.

Zbirna bilanca stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. i usporednim podacima sa 31. 12. 2022. prikazana je u tablici 43:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2022.				31. 3. 2023.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
AKTIVA										
1.	Novčana sredstva	43.803	10.602	54.405	7,5	46.957	16.877	63.834	8,6	117
2.	Plasmani bankama	182	0	182	0,0	190	0	190	0,0	104
3.	Mikrokrediti, bruto	440.182	165.440	605.622	83,1	449.965	163.424	613.389	82,2	101
4.	RKG	2.954	4.213	7.167	1,0	3.216	4.399	7.615	1,0	106
5.	Neto mikrokrediti	437.228	161.227	598.455	82,1	446.749	159.025	605.774	81,2	101
6.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	24.706	5.026	29.732	4,1	24.341	5.352	29.693	4,0	100
7.	Dugoročne investicije	34.388	0	34.388	4,7	38.888	37	38.925	5,2	113
8.	Ostala aktiva	10.250	1.498	11.748	1,6	6.379	1.055	7.434	1,0	63
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
Ukupno aktiva		550.557	178.353	728.910	100	563.504	182.346	745.850	100	102
PASIVA										
10.	Obv. po uzetim kred.	228.663	109.602	338.265	46,4	231.566	114.899	346.465	46,5	102
11.	Ostale obveze	26.719	10.805	37.524	5,2	26.066	13.644	39.710	5,3	106
12.	Kapital	295.175	57.946	353.121	48,4	305.872	53.803	359.675	48,2	102
Ukupno pasiva		550.557	178.353	728.910	100	563.504	182.346	745.850	100	102
13.	Izvanbilančna evidencija	181.648	36.139	217.787		176.557	37.729	214.286		98

U strukturi aktive i pasive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2023., u odnosu na kraj prethodne godine, bilančne stavke koje su zabilježile rast su: novčana sredstva (17,3%), plasmani bankama (4,4%), bruto mikrokrediti (1,3%), neto mikrokrediti (1,2%), RKG (6,3%), dugoročne investicije (13,2%), kapital (1,9%), obveze po uzetim kreditima (2,4%) i ostale obveze (5,8%). Bilančne stavke koje su zabilježile smanjenje su: ostala aktiva (36,7%) i materijalna i nematerijalna imovina (0,1%).

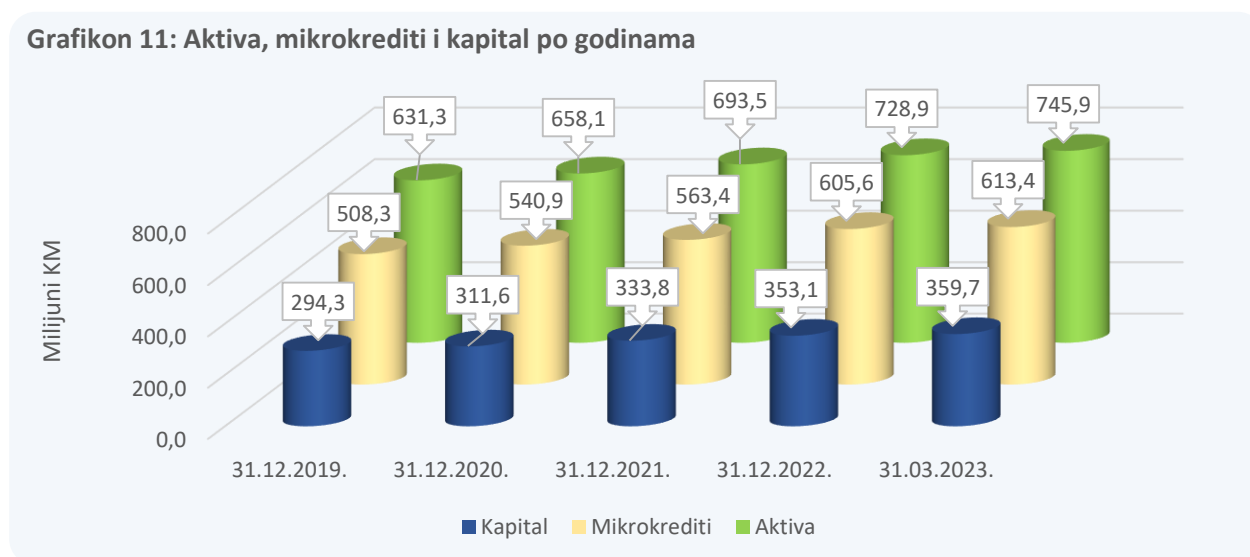
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 4,26%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfelj s udjelom od 81,2% u ukupnoj aktivni mikrokreditnog sektora, iznosi 605,8 milijuna KM, te je zabilježio rast u apsolutnom iznosu od 7,3 milijuna KM ili 1,2%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 9,5 milijuna KM, odnosno 2,2%, dok su neto krediti u MKD smanjeni za iznos od 2,2 milijuna KM, odnosno 1,4% u odnosu na 31. 12. 2022. U promatranom razdoblju, RKG na ukupan mikrokreditni portfelj veće su za 0,5 milijuna KM ili 6,3%.

RKG kod MKF povećane su za 0,3 milijuna KM ili 8,9%, a kod MKD za iznos od 0,2 milijuna KM, sa stopom rasta od 4,4%.

Ukupna izvanbilančna evidencija sa 31. 3. 2023. iznosi 214,3 milijuna KM i u odnosu na 31. 12. 2022. manja je za 3,5 milijuna KM ili 1,6%, pri čemu je kod MKF smanjena za 5,1 milijun KM ili 2,8%, dok je kod MKD povećana za 1,6 milijuna KM ili 4,4%. Od ukupnog iznosa izvanbilančne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnicu i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 148,9 milijuna KM ili 69,5% izvanbilance, koji su za 0,2 milijuna KM ili 0,1% veći u odnosu na kraj 2022. godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31. 3. 2023. je 36.818, što u odnosu na 31. 12. 2022. predstavlja smanjenje za ukupno 65 mikrokreditnih partija (0,2%), kao neto efekt novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokredita.

U grafikonu 11 prikazane su najveće bilančne stavke aktive i pasive po godinama.

2.1.2.2. Kapital i obveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. odnose se na: kapital koji iznosi 359,7 milijuna KM i čini 48,2% ukupne pasive i obveze po uzetim kreditima koje iznose 346,5 milijuna KM ili 46,5% ukupne pasive. Preostali iznos od 39,7 milijuna KM ili 5,3% ukupne pasive odnosi se na ostale obveze koje su u usporedbi sa 31. 12. 2022. povećane za iznos od 2,2 milijuna KM ili 5,8%.

U odnosu na kraj prethodne godine, ukupno povećanje kapitala na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosilo je 6,6 milijuna KM ili 1,9%, od čega je kapital MKF povećan za 10,7 milijuna KM ili 3,6%, dok je kapital MKD u promatranom razdoblju smanjen za iznos od 4,1 milijun KM ili 7,1%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u tablici 44:

- 000 KM -

Tablica 44: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31. 12. 2022.				31. 3. 2023.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.098	0	48.098	13,6	48.098	0	48.098	13,4	100
2.	Temeljni kapital	3.696	34.177	37.873	10,7	3.696	39.177	42.873	11,9	113
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	242.416	0	242.416	68,7	253.144	0	253.144	70,4	104
4.	Emisioni ažio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
5.	Neraspor. dobit	0	10.191	10.191	2,9	0	1.048	1.048	0,3	10
6.	Zakonske rezerve	0	5.569	5.569	1,6	0	5.569	5.569	1,5	100
7.	Ostale rezerve	965	8.009	8.974	2,5	934	8.009	8.943	2,5	100
	Ukupno kapital	295.175	57.946	353.121	100	305.872	53.803	359.675	100	102

Ukupan kapital MKF iznosi 305,9 milijuna KM ili 85% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 253,2 milijuna KM i čini 82,8% ukupnog kapitala MKF koji je veći za 10,7 milijuna KM ili 4,4% i donirani kapital koji iznosi 48,1 milijun KM ili 15,7% i isti se nije mijenjao u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH sudjeluju sa 69,1% (33,2 milijuna KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF ima udjel u iznosu od 10,1 milijun KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu. Preostale stavke kapitala MKF odnose se na temeljni kapital MKF i ostale rezerve u ukupnom iznosu od 4,6 milijuna KM ili 1,5%.

Ukupan kapital MKD iznosi 53,8 milijuna KM, što čini 15% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog dominantna stavka s udjelom od 72,8% je temeljni kapital u iznosu od 39,2 milijuna KM. Neraspoređena dobit iznosi jedan milijun KM ili 2%, te je zabilježeno smanjenje ove bilančne pozicije za 9,1 milijun KM ili 89,7%, uslijed smanjenja ove pozicije za 50,8% kod jednog MKD i činjenice da je novoosnovano MKD koje je počelo s radom u prvom kvartalu izvještajne godine zabilježilo gubitak. Preostalih 13,6 milijuna KM ili 25,2% kapitala MKD odnosi na zakonske i ostale rezerve.

Promatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31. 3. 2023. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 41,77%, može se konstatirati da je isti u skladu s propisanim ograničenjem.

Ročna struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je u tablici 45:

- 000 KM -

Tablica 45: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31. 12. 2022.				31. 3. 2023.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obv. po uzetim kratk. kred.	12.292	7.856	20.148	5,9	14.718	3.956	18.674	5,4	93
2.	Obv. po uzetim dug. kred.	215.159	100.616	315.775	93,4	215.418	110.086	325.504	93,9	103
3.	Obveze po dosp. kamatama	1.212	1.130	2.342	0,7	1.430	857	2.287	0,7	98
	Ukupno	228.663	109.602	338.265	100	231.566	114.899	346.465	100	102

U odnosu na 31. 12. 2022., obveze po uzetim kreditima povećane su za iznos od 8,2 milijuna KM ili 2,4%. U strukturi ukupnih obveza po uzetim kreditima sa 31. 3. 2023., kreditne obveze MKF čine 66,8%, a MKD 33,2%. U pogledu ročne strukture obveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31. 12. 2022., kratkoročne obveze su smanjene za 7,3%, dok su dugoročne obveze povećane za 3,1%. Obveze po dospjelim kamatama smanjene su za 2,3%. Dva najveća kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. su KfW, Njemačka - 21,3 milijuna KM i EFSE, Luksemburg - 15,4 milijuna KM.

2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Mikrokreditni portfelj iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilančnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. sudjeluje sa 82,2% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 613,4 milijuna KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,6 milijuna KM, neto mikrokreditni portfelj iznosi 605,8 milijuna KM i čini 81,2% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH (tablica 46). U usporedbi sa 31. 12. 2022. bruto mikrokreditni portfelj je povećan za iznos od 7,8 milijuna KM ili 1,3%, a neto mikrokreditni portfelj za iznos od 7,3 milijuna KM ili 1,2%. U istom razdoblju razina RKG je povećana za 0,5 milijuna KM ili 6,3%.

U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2023., neto mikrokrediti MKF iznose 446,8 milijuna KM i čine 73,7% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 159 milijuna KM ili 26,3% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora.

- 000 KM -

Tablica 46: Neto mikrokrediti

R. br.	Opis	31. 12. 2022.			31. 3. 2023.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	440.182	165.440	605.622	449.965	163.424	613.389	101
2.	RKG	2.954	4.213	7.167	3.216	4.399	7.615	106
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	437.228	161.227	598.455	446.749	159.025	605.774	101

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja (umanjenog za odgođeni prihod po osnovi naknada) na dan 31. 3. 2023. prikazani su u tablici 47:

- 000 KM -

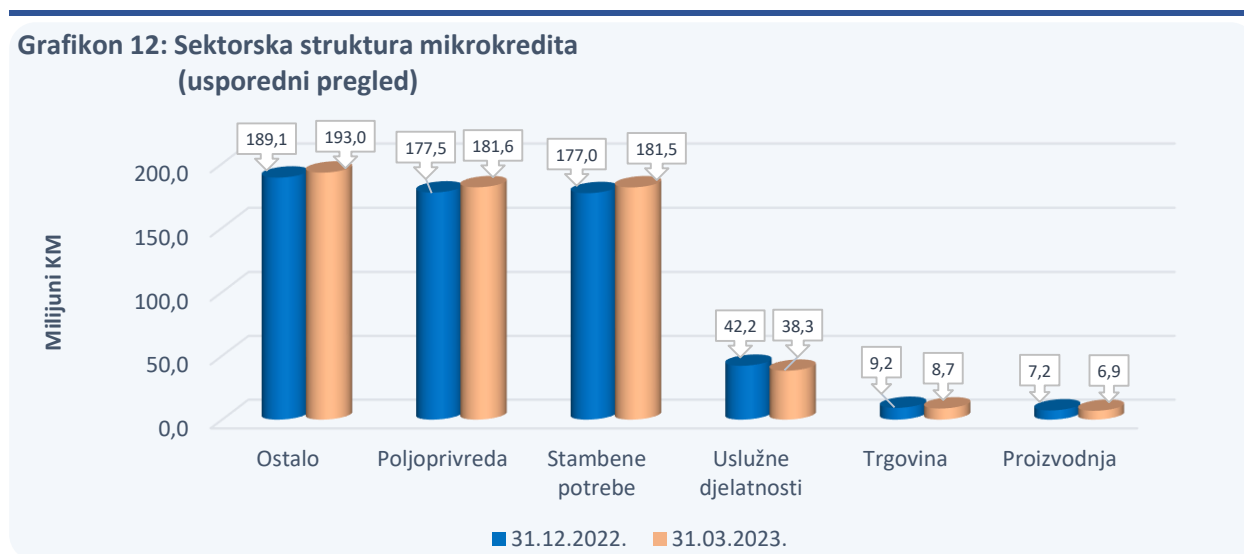
Tablica 47: Sektorska i ročna struktura mikrokredita

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%	
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7	
1.	Pravnim osobama						
a)	Uslužne djelatnosti	344	9.673		59	10.076	55,8
b)	Trgovina	235	3.151		8	3.394	18,8
c)	Poljoprivreda	33	1.227		4	1.264	7,0
d)	Proizvodnja	101	3.027		14	3.142	17,4
e)	Ostalo	97	80		0	177	1,0
	Ukupno 1	810	17.158		85	18.053	100
2.	Fizičkim osobama						
a)	Uslužne djelatnosti	543	27.528		136	28.207	4,8
b)	Trgovina	215	5.039		27	5.281	0,9
c)	Poljoprivreda	5.668	173.933		787	180.388	30,5
d)	Proizvodnja	89	3.637		14	3.740	0,6
e)	Stambene potrebe	3.035	178.089		423	181.547	30,7
f)	Ostalo	14.615	177.386		790	192.791	32,5
	Ukupno 2	24.165	565.612		2.177	591.954	100
	Ukupno (1+2)	24.975	582.770		2.262	610.007	

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2023., najveći udjel imaju dugoročni mikrokrediti sa 95,5%, kratkoročni mikrokrediti sudjeluju sa 4,1% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,4%.

Promatrajući sektorsku strukturu, dominantan je udjel mikrokredita odobrenih fizičkim osobama u visini od 97%, a preostalih 3% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim osobama. U okviru mikrokreditnog portfelja fizičkih osoba, najveći je udjel mikrokredita odobrenih za ostale sektore 32,5%, te za stambene potrebe koje je iznosilo 30,7%. Prema visini udjela slijede mikrokrediti odobreni za poljoprivredu sa 30,5% i uslužne djelatnosti sa 4,8%. Udjel mikrokredita za trgovinu je 0,9%, a za proizvodnju 0,6%. U strukturi mikrokredita odobrenih pravnim osobama, dominantan je udjel mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 55,8%.

U grafikonu 12 prikazana je sektorska struktura mikrokredita s usporednim pregledom u odnosu na kraj prethodne godine.

U tablici 48 daje se pregled potraživanja s pripadajućim rezerviranjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknjžena iz bilance stanja, na dan 31. 3. 2023.:

- 000 KM -

Tablica 48: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Udjel (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Po mikrokr.	Rezerviranja			Ukupna rezerviranja
					Stopa rezer.	Iznos kamate			Po dosp. kam.	Po ost. stav. aktive	Više izdv. rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	594.425	97,5	0%	274	423	0	0	0	208	208
2.	1-15	2%	4.188	0,7	2%	116	0	84	2	0	16	102
3.	16-30	15%	3.660	0,6	100%	80	0	549	80	0	50	679
4.	31-60	50%	2.650	0,4	100%	100	0	1.325	100	0	86	1.511
5.	61-90	80%	1.481	0,2	100%	66	0	1.185	66	0	32	1.283
6.	91-180	100%	3.603	0,6	100%	229	0	3.603	229	0	0	3.832
	Ukupno		610.007	100		865	423	6.746	477	0	392	7.615
7.	preko 180	Otpis	2.017	-		173						

U mikrokreditnom portfelju na razini sektora, 97,5% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 2,5% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 1,3% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,2% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,9 milijuna KM), kašnjenja u plaćanju do 30 dana čine 22,7%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 45,7%. Ukupan iznos rezerviranja po osnovi

mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive sa 31. 3. 2023. je 7,6 milijuna KM, a najveću stavku čine rezerviranja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,8 milijuna KM i čine 50,3% ukupnog iznosa rezerviranja. Omjer RKG sa 31. 3. 2023. iznosi 1,11%, što u usporedbi s istim omjerom 31. 12. 2022., kada je iznosio 1,05%, predstavlja povećanje za 0,06 postotnih bodova.

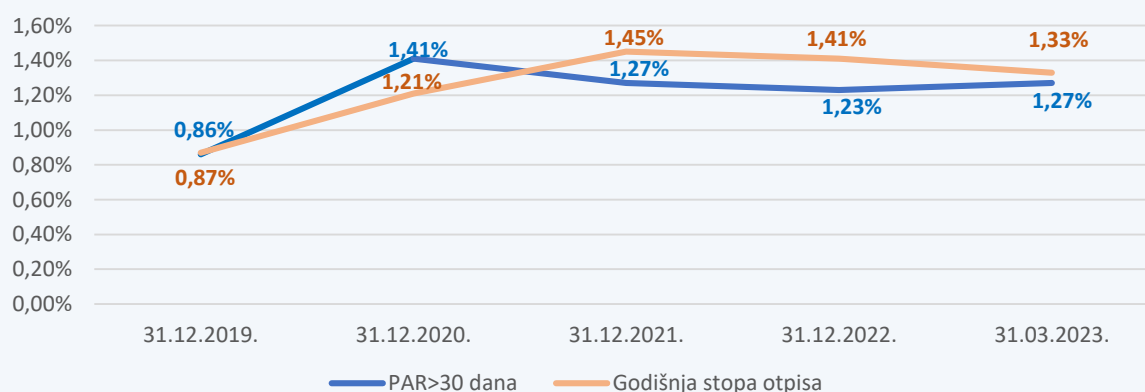
Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfelja

Pokazatelj portfelja u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31. 3. 2023. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 1,27% i povećan je za 0,04 postotna boda u odnosu na 31. 12. 2022. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfelja na razini sektora je u okviru propisanog standarda.

Na razini mikrokreditnog sektora, godišnja stopa otpisa mikrokredita sa 31. 3. 2023. iznosi 1,33%, što je u okviru propisanog standarda, a ista je smanjena za 0,08 postotnih bodova u odnosu na kraj prethodne godine.

U grafikonu 13 prikazani su pokazatelji kvalitete portfelja s usporednim pregledom po godinama.

Grafikon 13: Pokazatelji kvalitete portfolija

Ponderirane NKS i EKS na mikrokredite

U razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023., MKO sa sjedištem u FBiH zaključile su ukupno 34.353 ugovora, te isplatile 139 milijuna KM mikrokredita, što je za 650 ugovora ili 1,9% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno u vrijednosti isplata za 11,8 milijuna KM ili 9,3% više isplata u odnosu na promatrano razdoblje. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječna ponderirana NKS na ukupne mikrokredite je iznosila 19,04%, a EKS 22,58%, pri čemu je NKS na kratkoročne mikrokredite iznosila 20,72%, a na dugoročne 18,86%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 27,83%, odnosno 22,04% na dugoročne mikrokredite. Prosječna ponderirana EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023., bilježi smanjenje za 0,3 postotna boda u odnosu na isto razdoblje 2022. godine, pri čemu je prosječna ponderirana EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježila pad za 0,67 postotnih bodova, dok je na dugoročne mikrokredite zabilježila pad za 0,19 postotnih bodova.

U Prilogu 11. daje se pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023. isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 11a. daje se usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u razdoblju 2019. - 2023. godina.

2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 11,6 milijuna KM (tablica 49), što je za 8,2 milijuna KM više u odnosu na isto razdoblje 2022. godine. Na izvještajni datum, MKO su ukupno iskazale 12,3 milijuna KM viška prihoda nad rashodima, odnosno dobiti i 0,7 milijuna KM manjka prihoda nad rashodima, odnosno gubitka.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2022.						1.1. - 31.3.2023.					
		Iznos			Broj MKO			Iznos			Broj MKO		
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Višak prihoda nad rashodima/Dobit	3.259	1.578	4.837	8	2	10	10.786	1.508	12.294	7	2	9
2.	Manjak prihoda nad rashodima/Gubitak	42	1.392	1.434	2	1	3	89	653	742	3	2	5
	Ukupno	3.217	186	3.403	10	3	13	10.697	855	11.552	10	4	14

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 10,7 milijuna KM, koji je za 7,5 milijuna KM veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su MKD iskazala neto dobit u iznosu od 0,9 milijuna KM. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 10,8 milijuna KM (sedam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale tri MKF u iznosu od 0,1 milijun KM. Dobit su iskazala dva MKD u iznosu od 1,5 milijuna KM, dok su dva MKD iskazala gubitak u iznosu od 0,6 milijuna KM. U prilogima 12. i 13. dani su zbirni računi dobiti i gubitka za MKF i MKD.

Ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023. iznose 39,1 milijun KM i isti su veći za 8,6 milijuna KM ili 28,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 50).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2022.				1.1. - 31.3.2023.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	1	0	1	0,0	0	0	0	0,0	0
1.2.	Kamate na plasmane bankama	5	0	5	0,0	0	0	0	0,0	0
1.3.	Kamate na kredite	18.560	7.388	25.948	85,2	20.669	7.072	27.741	71,0	107
1.4.	Naknade za obradu kredita	1.207	410	1.617	5,3	1.381	316	1.697	4,4	105
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	135	72	207	0,7	169	63	232	0,6	112
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	284	70	354	1,2	260	31	291	0,7	82
	Ukupno	20.192	7.940	28.132	92,4	22.479	7.482	29.961	76,7	107
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	56	0	56	0,2	57	0	57	0,2	102
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	1.666	182	1.848	6,1	1.709	249	1.958	5,0	106
2.3.	Ostali operativni prihodi	2	3	5	0,0	3	3	6	0,0	120
	Ukupno	1.724	185	1.909	6,3	1.769	252	2.021	5,2	106
3.	Ostali poslovni prihodi	369	39	408	1,3	6.893	177	7.070	18,1	1.733
	Ukupni prihodi (1+2+3)	22.285	8.164	30.449	100	31.141	7.911	39.052	100	128

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 76,7%, operativni prihodi sa 5,2%, a ostali poslovni prihodi sa 18,1%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, zabilježili su porast od 1,8 milijuna KM ili 6,5%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 1,8 milijuna KM ili 6,9%.

Operativni prihodi MKO u promatranom razdoblju zabilježili su porast od 0,1 milijun KM ili 5,9%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, povećani za 0,1 milijun KM ili 6%. Ostali poslovni prihodi zabilježili su značajan porast u iznosu od 6,7 milijuna KM, s obzirom da je jedna MKF u izvještajnom razdoblju na poziciji prihoda od dividendi i udjela (ulaganja) iskazala navedeni iznos.

Ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023. iznose 27,5 milijuna KM i isti su veći za 0,5 milijuna KM ili 1,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 51).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.3.2022.				1.1. - 31.3.2023.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.526	1.126	2.652	9,8	1.954	1.065	3.019	11,0	114
1.2.	Naknade za primljene kredite	167	146	313	1,2	168	121	289	1,0	92
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	108	543	651	2,4	101	80	181	0,7	28
	Ukupno	1.801	1.815	3.616	13,4	2.223	1.266	3.489	12,7	96
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	9.380	2.299	11.679	43,2	10.350	2.326	12.676	46,1	109
2.2.	Troškovi amortizacije	1.119	357	1.476	5,4	1.197	337	1.534	5,6	104
2.3.	Materijalni troškovi	584	148	732	2,7	604	130	734	2,6	100
2.4.	Troškovi usluga	3.230	1.488	4.718	17,4	3.610	1.063	4.673	17,0	99
2.5.	Ostali operativni troškovi	797	141	938	3,5	841	311	1.152	4,2	123
	Ukupno	15.110	4.433	19.543	72,2	16.602	4.167	20.769	75,5	106
3.	Ostali poslovni rashodi	214	78	292	1,1	131	46	177	0,6	61
4.	Troškovi rezer. za kred. i dr. gubitke	1.631	1.477	3.108	11,5	1.134	1.409	2.543	9,3	82
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	312	175	487	1,8	354	168	522	1,9	107
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	19.068	7.978	27.046	100	20.444	7.056	27.500	100	102

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi s udjelom od 75,5%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 12,7%, te troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke sa 9,3%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,5% ukupnih rashoda MKO.

Rashodi od kamata i slični rashodi manji su za 0,1 milijun KM ili 3,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su kamate na pozajmljena sredstva povećane za 13,8%. Naknade za primljene kredite smanjene su za 7,7%, a ostali rashodi po kamatama i slični rashodi za 72,2%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 1,2 milijuna KM ili 6,3%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za jedan milijun KM ili 8,5%. Troškovi usluga su smanjeni za 45 tisuća KM ili 1%, dok su materijalni troškovi na

skoro istoj razini. Ostali operativni troškovi porasli su za 0,2 milijuna KM, odnosno 22,8%, a troškovi amortizacije za 58 tisuća KM ili 3,9%.

Ostali poslovni rashodi smanjeni su za 39,4%, a troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke za 0,6 milijuna KM ili 18,2%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su veći za 35 tisuća KM ili 7,2%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikro kreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikro kreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 17,75%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na razini mikro kreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023. prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je negativan i iznosi -3,22%, uslijed značajnog povećanja stope inflacije koja se koristi za prilagodbu troškova prilikom izračuna ovog pokazatelja. Navedeni pokazatelj nije u okviru propisanog standarda. Pokazatelj operativne održivosti mikro kreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 144,75%.

2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikro kreditnog sektora u FBiH nastaviti s planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenje usklađenosti poslovanja MKO s regulatornim okvirom, u pogledu ostvarenja ciljeva mikro kreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikro kredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika financijskih usluga;
- pravovremeno i adekvatno poduzimanje aktivnosti u MKO u skladu s izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju identificiranih nepravilnosti i slabosti u poslovanju;
- praćenje makro ekonomskih prilika i utjecaja na MKO sektor, te ublažavanje negativnih efekata na krajnje korisnike kredita.

Nadležna upravljačka tijela MKO trebaju osigurati usklađenost poslovanja s regulatornim okvirom i propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- obavljanja djelatnosti mikro kreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikro kreditiranja uz dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika financijskih usluga²⁶, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikro kredite s propisanim ciljevima mikro kreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikro kreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja dobrih praksi upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sustava unutarnjih kontrola i neovisne funkcije unutarnje revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikro kreditiranja;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- nastavka i unapređenja suradnje sa AMFI, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za MKO;

²⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 31/14

- redovnog, ažurnog i točnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- unaprjeđenja transparentnosti poslovanja.

MKO koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te osigurala održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje s ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

2.2. LEASING SEKTOR

2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH

2.2.1.1. Broj leasing društava i podružnica

Dozvolu FBA za obavljanje poslova leasinga na dan 31. 3. 2023. imaju četiri leasing društva u FBiH, te je u odnosu na kraj prethodne godine broj leasing društava isti. Četiri leasing društva imaju osnovanu po jednu podružnicu u RS-u.

U Prilogu 14. daju se osnovni podaci o leasing društvima koja sa 31. 3. 2023. čine leasing sektor u FBiH.

2.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva leasing društava u FBiH, prema podacima sa 31. 3. 2023. je sljedeća: dva leasing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, jedno leasing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno leasing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31. 3. 2023. u leasing sektoru u FBiH je zaposleno 99 radnika, što je za jednog radnika ili 1% manje u odnosu na kraj prethodne godine (tablica 52).

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2022.		31. 3. 2023.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	77	77,0	72	72,7	94
2.	Viša stručna sprema – VŠS	2	2,0	2	2,0	100
3.	Srednja stručna sprema – SSS	16	16,0	20	20,2	125
4.	Ostali	5	5,0	5	5,1	100
	Ukupno	100	100	99	100	99

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31. 3. 2023. na razini leasinga sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se 4,8 milijuna KM aktive, što je za 0,4 milijuna KM ili 9,8% više u na 31. 12. 2022.

2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.2.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2023. iznosi 474,9 milijuna KM i veća je za 37,8 milijuna KM ili 8,7% u odnosu na 31. 12. 2022. Na dva leasing društva, promatrano po veličini aktive, odnosi se 66,7% ukupne aktive leasing sektora u FBiH.

U Prilogu 15. dana je Zbirna bilanca stanja leasing društava u FBiH, dok je u Prilogu 16. dan pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31. 3. 2023. U tablici 53 daje se sažeta bilanca stanja leasing sektora.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2022.	Udjel %	31. 3. 2023.	Udjel %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.384	1,0	9.728	2,0	222
2.	Plasmani bankama	6.167	1,4	11.692	2,5	190
3.	Potraživanja po financijskom leasingu, neto	342.550	78,4	368.125	77,5	107
3a)	Potraživanja po financijskom leasingu, bruto	383.834	87,8	412.824	86,9	108
3b)	Rezerve za gubitke	4.837	1,1	4.784	1,0	99
3c)	Odgođeni prihod po osnovi kamata	36.075	8,2	39.534	8,3	110
3d)	Odgođeni prihod po osnovi naknada	372	0,1	381	0,1	102
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	76.012	17,4	78.357	16,5	103
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva, neto	1.222	0,3	1.241	0,3	102
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga, neto	74.790	17,1	77.116	16,2	103
6.	Dugoročne investicije	408	0,1	408	0,1	100
7.	Ostala aktiva	7.519	1,7	6.556	1,4	87
Ukupno aktiva		437.040	100	474.866	100	109
PASIVA						
8.	Obveze po uzetim kreditima	390.310	89,3	422.393	88,9	108
9.	Ostale obveze	10.158	2,3	13.609	2,9	134
10.	Kapital	36.572	8,4	38.864	8,2	106
Ukupna pasiva		437.040	100	474.866	100	109
11.	Izvanbilančna evidencija	60.984		128.041		210

U strukturi ukupne aktive leasing sektora u FBiH najznačajniji je udjel neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, koja iznose 368,1 milijun KM ili 77,5% ukupne aktive. U usporedbi sa 31. 12. 2022., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća su za 25,6 milijuna KM ili 7,5%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća za iznos od 29 milijuna KM ili 7,6%. Jedna banka koja obavlja poslove financijskog leasinga, na 31. 3. 2023. iskazuje neto potraživanja po osnovi ugovora financijskog leasinga u ukupnom iznosu od 32,8 milijuna KM, što ukazuje da neto potraživanja na razini leasing sustava iznose 401 milijun KM i ista su za 22,3 milijuna KM ili 5,9% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

Bilančna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31. 3. 2023. iznosi 9,7 milijuna KM, što čini 2% ukupne aktive, te je veća za 5,3 milijuna KM ili 121,9% u odnosu na 31. 12. 2022., čemu je doprinijelo povećanje ove pozicije za sedam puta kod jednog društva koje ima 59% udjela u ovoj bilančnoj poziciji. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno leasing društvo, na dan 31. 3. 2023. iznose 11,7 milijuna KM, što čini 2,5% ukupne aktive leasing sektora u FBiH, a što je za 5,5 milijuna KM ili 89,6% više u odnosu na 31. 12. 2022. Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31. 3. 2023. iznosi 77,1 milijun KM i za 2,3 milijuna KM ili 3,1% je povećana u odnosu na 31. 12. 2022.

U strukturi potraživanja po osnovi financijskog leasinga na razini leasinga sektora u FBiH, promatrano prema predmetu leasinga, ugovori koji su odobreni po osnovi financiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti sudjeluju sa 86,7%, ugovori po osnovi financiranja strojeva i opreme sudjeluju sa 13,2%, dok se na ugovore putem kojih su financirane nekretnine odnosi 0,1%. Prema korisniku leasinga, najveći dio se odnosi na ugovore odobrene pravnim osobama (90,8%), te na ugovore odobrene fizičkim osobama (5,3%).

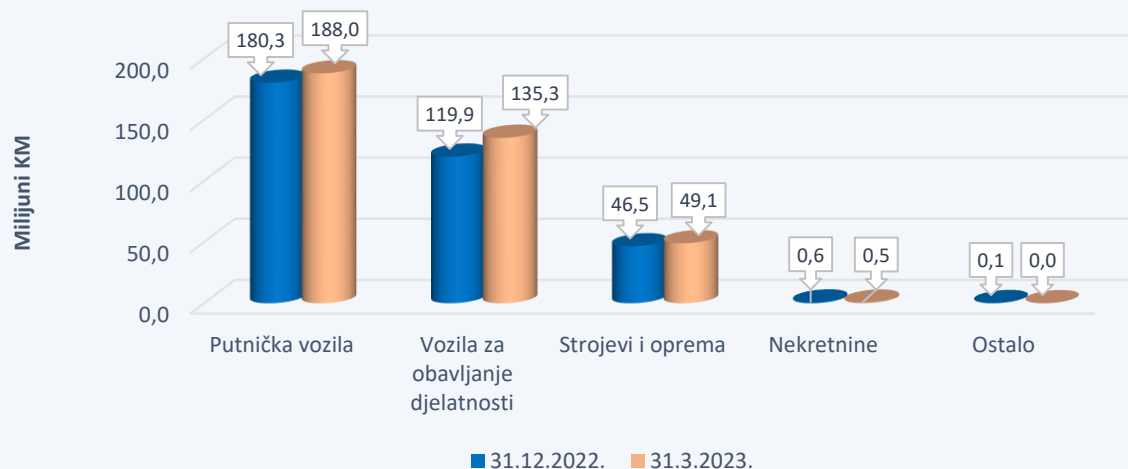
U tablici 54 iskazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu na razini leasing sektora u FBiH (bruto potraživanja umanjena za odgođene prihode po osnovi kamata i naknada) na dan 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Udjel %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu leasinga					
1.1.	Putnička vozila	59.793	126.875	1.303	187.971	50,4
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	45.471	88.821	989	135.281	36,3
1.3.	Strojevi i oprema	18.095	30.638	343	49.076	13,2
1.4.	Nekretnine	93	424	24	541	0,1
1.5.	Ostalo	30	10	0	40	0,0
	Ukupno	123.482	246.768	2.659	372.909	100
2.	Prema korisniku leasinga					
2.1.	Pravne osobe	112.619	223.431	2.416	338.466	90,8
2.2.	Poduzetnici	4.350	8.283	87	12.720	3,4
2.3.	Fizičke osobe	5.709	13.803	144	19.656	5,3
2.4.	Ostalo	804	1.251	12	2.067	0,5
	Ukupno	123.482	246.768	2.659	372.909	100

U grafikonu 14 prikazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu s usporednim podacima na kraju prethodne godine.

Grafikon 14: Struktura potraživanja po financijskom leasingu (usporedni pregled)

2.2.2.2. Kapital i obveze

Ukupni kapital leasing društava na 31. 3. 2023. iznosi 38,9 milijuna KM, što čini 8,2% ukupne pasive leasing sektora u FBiH, a u usporedbi sa 31. 12. 2022., navedena pozicija je povećana za 2,3 milijuna KM ili 6,3%.

Ukupne obveze leasing sektora na dan 31. 3. 2023. iznose 436 milijuna KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive leasing sektora u FBiH, s obzirom da čine 91,8% ukupne pasive leasing društava. U usporedbi sa stanjem na 31. 12. 2022. ukupne obveze na razini sektora povećane su za iznos od 35,5 milijuna KM ili 8,9%.

Obveze leasing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31. 3. 2023. iznose 422,4 milijuna KM, što čini 88,9% ukupne pasive. U usporedbi sa 31. 12. 2022., pozicija obveza po kreditima je veća za iznos od 32,1 milijun KM ili 8,2%. Promatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantan je udjel dugoročnih kredita u obvezama po uzetim kreditima.

2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Prema izvještajnim podacima na razini leasing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2023. (tablica 55) iskazane su u iznosu od 4,8 milijuna KM i manje su u odnosu na 31. 12. 2022. za 53 tisuće KM ili 1,1%.

U strukturi potraživanja po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2023. iskazano je ukupno 2,7 milijuna KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su manja za 0,6 milijuna KM ili 18% u odnosu na 31. 12. 2022.

- 000 KM -

Tablica 55: Pregled rezervi za financijski leasing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za financ. leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za financ. leasing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7x3	10=8x4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,5%	0,5%	369.511	555	69.587	195	348	1	4.117	4.466
2.	60-90	10%	10%	2.321	0	418	0	42	0	43	85
3.	90-180	50%	50%	241	120	56	86	28	43	1	72
4.	preko 180	100%	75%	161	0	161	0	161	0	0	161
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				372.234	675	70.222	281	579	44	4.161	4.784

Ukupan iznos otpisanih potraživanja na dan 31. 3. 2023. iznosi 3,5 milijuna KM, što je smanjenje u odnosu na 31. 12. 2022. za 0,6 milijuna KM ili 14,5%.

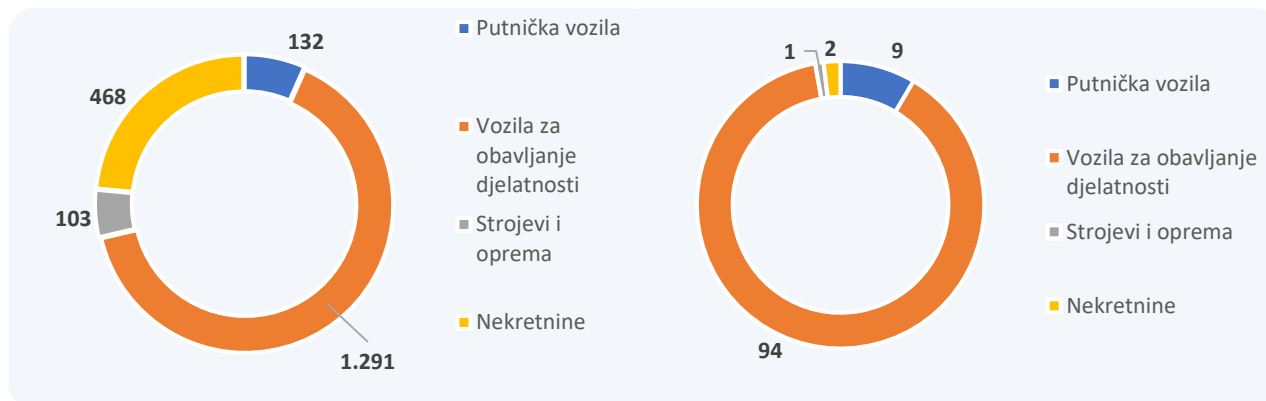
Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga, uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga na dan 31. 3. 2023. na razini leasing sektora FBiH iznosi dva milijuna KM i povećana je u odnosu na 31. 12. 2022. za 0,4 milijuna KM, dok je ukupno izuzetih 106 predmeta, što je za 41 predmet više u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 15).

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2023., na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 71,4%, a

na strojeve i opremu 5,1%. Na nekretnine (poslovne objekte), po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga, odnosi se 23,5% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno leasing društvo.

Grafikon 15: Struktura procijenjene tržišne vrijednost izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta

Promatrano na razini leasing sustava FBiH na dan 31. 3. 2023., tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga iznosi dva milijuna KM i ista je povećana za iznos od 0,4 milijuna KM u odnosu na 31. 12. 2022. Od navedenog iznosa izuzetih predmeta leasinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove leasinga odnosi se dvije tisuće KM ili 0,1% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na razini leasing sustava. Na značajno smanjenje navedene pozicije utjecalo je smanjenje vrijednosti na poziciji nekretnina koje iskazuje banka koja obavlja poslove leasinga. Nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja banka je vrednovala u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno iste je svela na jednu KM.

2.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri leasing društva, na razini leasing sektora u FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 1,5 milijuna KM, što predstavlja smanjenje za 0,8 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje 2022. godine (tablica 56). Iskazana ukupna neto dobit iznosila je dva milijuna KM (tri leasing društva), dok je jedno leasing društvo iskazalo gubitak u iznosu od 0,5 milijuna KM.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.	
		Iznos	Broj leasing društava	Iznos	Broj leasing društava
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	2.475	3	1.966	3
2.	Gubitak	119	1	450	1
Ukupno		2.356	4	1.516	4

U Prilogu 17. dam je zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023.

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023. iznose 12,9 milijuna KM i isti su veći za tri milijuna KM ili 30,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 57).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	23	0,3	20	0,1	87
1.2.	Kamate po financijskom leasingu	3.008	30,6	5.319	41,4	177
1.3.	Ostali prihodi od kamate	474	4,8	768	6,0	162
	Ukupno 1	3.505	35,7	6.107	47,5	174
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	5.258	53,5	5.895	45,8	112
2.2.	Naknada za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
2.3.	Ostali operativni prihodi	959	9,8	837	6,5	87
	Ukupno 2	6.217	63,3	6.732	52,3	108
3.	Prihod po osnovi otpuštanja rez. za gubitke	101	1,0	22	0,2	22
	Ukupni prihodi (1+2+3)	9.823	100	12.861	100	131

Prihodi od kamata i slični prihodi leasing sektora FBiH iznose 6,1 milijun KM, te čine 47,5% ukupnih prihoda leasing sektora, a isti su veći za 2,6 milijuna KM ili 74,2% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovi kamata po financijskom leasingu u ukupnom iznosu od 5,3 milijuna KM i isti su za 2,3 milijuna KM ili 76,8% veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Operativni prihodi iznose 6,7 milijuna KM sa udjelom od 52,3% u ukupnim prihodima leasing sektora, i u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine povećani su za iznos od 0,5 milijuna KM ili 8,3%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 0,6 milijuna KM ili 12,1%, dok su ostali operativni prihodi smanjeni za 0,1 milijun KM ili 12,7%. U razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023. iskazan je prihod po osnovi otpuštanja rezervi za gubitke u iznosu od 22 tisuće KM, koji čini 0,2% ukupnih prihoda leasing sektora. Jedno leasing društvo iskazalo je prihod na navedenoj poziciji.

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine zabilježeno je povećanje udjela pozicije prihoda od kamata i sličnih prihoda leasing sektora u ukupnim prihodima, uz istovremeno smanjenje udjela operativnih prihoda u ukupnim prihodima leasing sektora. Zbog rasta 6M i 3M EURIBOR-a, a uslijed promjene monetarne politike na razini EU i primjene zaštitnih mehanizama radi stabilizacije rasta inflacije, izvori financiranja leasing društava, odnosno cijena na iste, porasla je u skladu s trendom rasta stope EURIBOR-a. Stoga je povećanje prihoda u tromjesečnom izvještajnom razdoblju 2023. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine najvećim dijelom posljedica usklađenja kamata sa 6M i 3M EURIBOR-om, uzimajući u obzir da 90% portfelja leasing društava čine ugovori koji su vezani za ove stope.

Ukupni rashodi leasing sektora u FBiH

Ukupni rashodi za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2023. iznose 11,3 milijuna KM, a isti su veći za 3,9 milijuna KM ili 51,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 58).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.		Indeks (5/3)
		Iznos 3	Udjel % 4	Iznos 5	Udjel % 6	
1	2					7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.098	14,7	3.713	32,7	338
1.2.	Naknade za obradu kredita	29	0,4	35	0,3	121
1.3.	Ostali rashod po kamati	1	0,0	1	0,0	100
	Ukupno 1	1.128	15,1	3.749	33,0	332
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	1.190	15,9	1.346	11,9	113
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	3.253	43,6	3.790	33,4	117
2.3.	Ostali troškovi	1.896	25,4	2.460	21,7	130
	Ukupno 2	6.339	84,9	7.596	67,0	120
3.	Troškovi rezervi	0	0,0	0	0,0	-
4.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	7.467	100	11.345	100	152

Rashodi od kamata i slični rashodi u leasing sektoru iznose 3,7 milijuna KM, s udjelom od 33% u ukupnim rashodima, te su veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 2,6 milijuna KM ili 232,4%, čemu je najviše doprinijelo povećanje ove stavke za 257,6% kod jednog leasing društva koje ima 44,7% udjela u ovoj bilančnoj poziciji, a činjenica je da su i ostala društva iskazala značajno povećanje ove stavke. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su rast za 2,6 milijuna KM ili 238,2%.

U promatranom razdoblju ukupni operativni rashodi leasing sektora iznose 7,6 milijuna KM s udjelom od 67% u ukupnim rashodima leasing sektora, i isti su veći za 1,3 milijuna KM ili 19,8% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi povećani troškovi plaća i doprinosa za 13,1%, troškovi poslovnog prostora za 16,5%, dok su ostali troškovi povećani za 29,7%.

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine zabilježeno je povećanje udjela pozicije rashoda od kamata i sličnih rashoda leasing sektora u ukupnim rashodima, uz istovremeno smanjenje udjela operativnih rashoda u ukupnim rashodima leasing sektora uslijed činjenice da su zaduženja leasing društava bila većinski ugovorno vezana za 6M i 3M EURIBOR (od 80% - 95% izvora financiranja), radi čega je značajan porast rashoda po osnovi korištenih kredita. Pored navedenog, jedno leasing društvo je vršilo refinanciranje u značajnom iznosu iz kredita s promjenjivom kamatnom stopom u kredite s fiksnom kamatnom stopom, što je također imalo utjecaja na strukturu rashoda u promatranom izvještajnom razdoblju.

2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga ostvarenih na razini leasing sustava u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023. iznosi 84,3 milijuna KM i veća je za 30,7 milijuna KM ili 57,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine, od čega se na leasing sektor, kojeg čine četiri leasing društva, odnosi 81,1 milijun KM, odnosno 96,2% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na razini leasing sustava.

Broj novozaključenih ugovora na razini leasing sustava iznosi 1.252, što je za 227 ugovora ili 22,1% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Od toga se na leasing sektor odnosi 1.219 ugovora ili 97,4% od ukupnog broja zaključenih ugovora na razini leasing sustava. Prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sustava zaključenih u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023. iznosi 67,4 tisuće KM i ista je veća za 28,8% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 52,3 tisuće KM, dok prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sektora iznosi 66,5 tisuća KM što je za 35% više u odnosu na isto razdoblje 2022. godine kada je iznosila 49,3 tisuće KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2023., na ugovore financijskog leasinga odnosi se 73,7 milijuna KM ili 87,4% (99,8% čini vrijednost dugoročnih leasing ugovora), dok se na ugovore operativnog leasinga odnosi 10,6 milijuna KM ili 12,6% (85% čini vrijednost dugoročnih leasing ugovora).

U tablici 59 prikazan je usporedni pregled broja zaključenih ugovora u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023. i isto razdoblje prethodne poslovne godine, kao i usporedni pregled ostvarenog iznosa novozaključenih ugovora u istim razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 59: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2022.						1.1. - 31.3.2023.					
		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno	
		Broj 3	Iznos 4	Broj 5	Iznos 6	Broj 7=3+5	Iznos 8=4+6	Broj 9	Iznos 10	Broj 11	Iznos 12	Broj 13=9+11	Iznos 14=10+12
1.	Vozila	699	36.349	250	10.740	949	47.089	1.020	62.810	191	10.660	1.211	73.470
2.	Oprema	74	6.409	0	0	74	6.409	41	10.852	0	0	41	10.852
3.	Nekretnine	2	96	0	0	2	96	0	0	0	0	0	0
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	775	42.854	250	10.740	1.025	53.594	1.061	73.662	191	10.660	1.252	84.322

Ukupan iznos novih financiranja u izvještajnom razdoblju ostvarila su sva četiri leasing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima financijskog leasinga kao pravni sljednik leasing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika financijskog leasinga, dominiraju plasmani prema pravnim osobama, koji čine 93,4% ukupnog iznosa financiranja u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderirane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderirana NKS za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1. 1. -31. 3. 2023. iznosi 2,30% za kratkoročne ugovore i 5,65% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 3,72%, a za dugoročne 9,05%. Ukupna prosječna ponderirana NKS iznosi 5,64%, a EKS 9,04%. U usporedbi s istim razdobljem 2022. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderirana NKS od 3,69% i EKS od 6,49%, evidentan je porast NKS za 1,95 postotnih bodova i EKS za 2,55 postotnih bodova.

U Prilogu 18. dan je pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS po ugovorima o financijskom leasingu zaključenim u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2023., prema ročnosti, predmetu i korisniku leasinga.

Razlike u visini prosječnih ponderiranih EKS prema korisnicima leasinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene s fizičkim osobama nije istovjetan izračunu iste u ugovorima zaključenim s pravnim osobama, s obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore s fizičkim osobama zakonska obveza.

U Prilogu 18a. dan je usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku leasinga.

Razlika između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu i plaća se unaprijed od strane korisnika leasinga, kao i kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi leasing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava u FBiH nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja leasing sektora, putem posrednih i neposrednih kontrola;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti leasing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definiranja parametara zaštite kapitala u subjektima leasing sektora u FBiH;
- praćenje makroekonomskih prilika i kretanja referentnih kamatnih stopa i njihovog utjecaja na leasing sektor, te poduzimanje aktivnosti na ublažavanju negativnih efekata na leasing sektor i korisnike financijskih usluga;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sustava upravljanja rizicima u leasing sektoru u FBiH i kvalitete sveukupnog upravljanja;
- daljnju suradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za leasing društva, kao i suradnje s drugim nadzornim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvaliteta podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi financijskog leasinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje leasing sektora u FBiH.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava, FBA očekuje od subjekata leasing sustava u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga financiranja putem leasinga, a koje su usmjerene na:

- unaprjeđenje sigurnog, stabilnog i održivog leasing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- unaprjeđenje sustava upravljanja rizicima koji proizlaze iz leasing poslovanja i okruženja, pravovremeno identificiranje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti s poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje;
- dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika financijskih usluga.

2.3. FAKTORING POSLOVI

2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH

Sukladno odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati gospodarsko društvo organizirano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno propisima koji reguliraju poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring poslovanje u FBiH sa 31. 3. 2023. obavljaju tri komercijalne banke, od kojih su dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Sa 31. 3. 2023. ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu od strane subjekata koji pružaju usluge faktoringa u FBiH je 41, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Uspoređujući izvještajne podatke s istim razdobljem prethodne godine, broj novozaključenih ugovora je manji za 21 ugovor ili 33,9%. Svi novozaključeni ugovori zaključeni su s pravom regresa.

Pružatelji usluga faktoringa u promatranom razdoblju nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inozemnom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2023. iznosi 41,9 milijuna KM, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine smanjenje od 137 tisuća KM ili 0,3%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, s usporednim podacima i trendom u naznačenim razdobljima, prikazane su u tablici 60:

- 000 KM -

Tablica 60: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti						
R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima				Indeks (5/3)
		1.1. - 31.3.2022.		1.1. - 31.3.2023.		
1	2	Iznos 3	Udjel % 4	Iznos 5	Udjel% 6	7
1.	Factoring s pravom regresa	17.232	51,7	41.834	99,9	243
2.	Factoring bez prava regresa	24.788	48,3	49	0,1	0
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0	0	0	-
	Ukupno	42.020	100	41.883	100	100
4.	Domaći faktoring	42.020	100	41.834	99,9	100
5.	Inozemni faktoring	0	0	49	0,1	-
	Ukupno	42.020	100	41.883	100	100

U strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa sa 31. 3. 2023., iskazan je faktoring bez prava regresa i faktoring s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Promatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospijeću, najveći udjel u ukupnom volumenu sa 31. 3. 2023. od 97,4% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi udjel od 2,6% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom razdoblju prethodne godine najveći udjel, također, su imala otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana (95,3%) u ukupnom volumenu.

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveći udjel imaju javna poduzeća, s obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja, koja sa 31. 3. 2023. iznose 28 milijuna KM, što čini 66,9% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH. Slijedi udjel privatnih poduzeća i društava sa 13,9 milijuna KM ili 33,1% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH.

Prema sektorskoj strukturi u segmentu privatnih poduzeća i društava, ukupno isplaćeni avansi dobavljačima (prodavaoci potraživanja) iznose 41,1 milijun KM. Od ukupnog iznosa isplaćenih avansa, iznos od 41,1 milijun KM ili 99,9% se odnosi na faktoring s pravom regresa, dok se 49 tisuća KM ili 0,1% odnosi na faktoring bez prava regresa.

Po osnovi ugovora o faktoringu na dan 31. 3. 2023., banke su potraživale ukupno 16,3 milijuna KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 16,3 milijuna KM ili 99,8% odnosi na faktoring s pravom regresa, a 30 tisuća KM ili 0,2% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospijećima je sljedeća: s ugovorenim dospijećem do 60 dana - 96,3%, a od 61 do 90 dana - 3,7%.

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2023., iznose 302 tisuće KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada). U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa bili su manji za 53 tisuće KM ili 14,9%. U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 100% se odnosi na faktoring s pravom regresa.

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- podršku unaprjeđenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i suradnje s drugim nadzornim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi faktoringa u CRK-u;
- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvješća i kontrolom na licu mjesta.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sustava da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja s regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sustava upravljanja rizicima, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;

- osiguranje točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje eventualnih prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informiranje klijenata o uslugama faktoringa.

ZAKLJUČAK

Nadzor SBS odvija se kontinuirano s ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankovnog sustava i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH. Aktivnosti koje provodi FBA uključuju planirane i izvanredne aktivnosti i mjere sukladno nadležnostima FBA.

Na temelju iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2023., može se zaključiti da je isti adekvatno kapitaliziran, likvidan i profitabilan. U odnosu na kraj prethodne godine, zabilježen je rast neto aktive, novčanih sredstava, kreditnog portfelja, depozita, štednje i ukupnog kapitala. Udjel nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, kao ključnog indikatora kvalitete aktive, bilježi smanjenje u odnosu na kraj prethodne godine. U narednom razdoblju FBA će posvetiti posebnu pažnju potencijalnim efektima makroekonomskih poremećaja i rasta razine kamatnih stopa na povećanje kreditnog rizika i pitanja koja se odnose na zaštitu korisnika financijskih usluga.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2023., u odnosu na kraj prethodne godine, karakterizira rast aktive, rast bruto mikrokreditnog portfelja, kao najznačajnije stavke aktive, rast ukupnog kapitala, kao dominantne stavke pasive, te rast obveze po uzetim kreditima. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, broj zaključenih ugovora i isplate mikrokredita je, također, zabilježio rast. Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH iskazan je pozitivan financijski rezultat.

Na razini leasing sustava u FBiH sa 31. 3. 2023. iskazano je povećanje aktive, bruto i neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, obveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na kraj prethodne godine. Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora su, također, zabilježili rast u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U promatranom razdoblju na razini leasing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju leasing društava koja bilježi smanjenje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Factoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog financiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31. 3. 2023. odvijalo se isključivo kroz obavljanje funkcije financiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, zabilježeno je smanjenje vrijednosti otkupljenog nominalnog iznosa novčanih potraživanja i iznosa isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa, a smanjen je i broj zaključenih ugovora o faktoringu.

Trenutno okruženje u kojem posluju SBS karakterizira neizvjesnost u vezi s budućim globalnim makroekonomskim kretanjima. Rezultati bankovnog sustava FBiH upućuju na dostignutu stabilnost, održivost i otpornost bankovnog sustava. Kapaciteti bankovnog sustava, unutar postojećeg regulatornog okvira, dovoljni su za nastavak podrške gospodarstvu i građanima, i prilagođavanje okolnostima koje bi mogle nastati. FBA će nastaviti aktivno nadzirati rad SBS u skladu s važećim aktima i planovima, te poduzimati izvanredne aktivnosti u slučaju dodatne potrebe za djelovanjem u nastalim situacijama. U narednom razdoblju posebna pažnja će se posvetiti upravljanju kreditnim rizikom, karakteristikama portfelja i rastu koji je u korelaciji sa stvarnim jačanjem ekonomije.

POPIS PRILOGA

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

75

- Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2023.
- Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2023.
- Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA – 31. 3. 2023.
- Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

81

- Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2023.
- Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2023.
- Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2023.
- Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO
- Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2023.
- Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2023.

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

88

- Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2023.
- Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2023.
- Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2023.
- Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31. 3. 2023.
- Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2023.

R. br.	Banka	Internet adresa	Predsjednik uprave	Broj zaposlenih
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	Jasmin Spahić	338
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	www.asabanka.ba	Samir Mustafić	645
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	Alek Bakalović	404
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	www.intesasanpaolobanka.ba	Marco Trevisan	560
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	www.kib-banka.com.ba	Hasan Porčić	81
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	www.nlb.ba	Lidija Žigić	469
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	www.pbs.ba	Hamid Pršeš	188
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	Amir Salkanović	176
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	www.raiffeisenbank.ba	Rainer Schnabl	1.358
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	www.sparkasse.ba	Amir Softić	500
11.	UniCredit Bank d.d.	www.unicreditbank.ba	Amina Mahmutović	1.181
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	www.unionbank.ba	Vedran Hadžiahmetović	198
13.	ZiraatBank BH d.d.	www.ziraatbank.ba	Bülent Suer	333
UKUPNO				6.431

Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2022.	%	31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	8.240.642	30,3	8.420.043	30,8	102
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	4.033.051	14,8	4.117.793	15,1	102
	1.b. Kamatonosni računi depozita	4.207.591	15,5	4.302.250	15,7	102
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.395.556	5,2	1.328.150	4,9	95
3.	Plasmani drugim bankama	530.298	2,0	311.817	1,1	59
4.	Kredit, potraživanja po poslovima leasinga i dospjela potraživanja	16.513.007	60,7	16.823.478	61,5	102
	4.a. Kredit	15.888.358	58,4	16.253.800	59,4	102
	4.b. Potraživanja po poslovima leasinga	39.234	0,1	37.020	0,1	94
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima leasinga	585.415	2,2	532.658	2,0	91
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	633.268	2,3	609.448	2,2	96
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	524.828	1,9	520.322	1,9	99
7.	Ostale nekretnine	23.329	0,1	23.052	0,1	99
8.	Investicije u ovisna i pridružena društva	11.659	0,0	11.659	0,0	100
9.	Ostala aktiva	365.457	1,4	328.041	1,2	90
10.	MINUS: Ispravci vrijednosti	1.049.863	3,9	1.010.967	3,7	96
	10.a. Ispravci vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	995.285	3,7	957.144	3,5	96
	10.b. Ispravci vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	54.578	0,2	53.823	0,2	99
11.	UKUPNA AKTIVA	27.188.181	100	27.365.043	100	101
OBVEZE						
12.	Depoziti	22.443.589	82,5	22.566.874	82,5	101
	12.a. Kamatonosni depoziti	14.021.071	51,5	14.097.410	51,5	101
	12.b. Nekamatonosni depoziti	8.422.518	31,0	8.469.464	31,0	101
13.	Uzete pozajmice - dospjele obveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje izvanbilančnih obveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	520.335	1,9	490.364	1,8	94
	16.a. s preostalim rokom dospjeća do jedne godine	128.356	0,5	137.793	0,5	107
	16.b. s preostalim rokom dospjeća preko jedne godine	391.979	1,4	352.571	1,3	90
17.	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	303.155	1,1	260.263	0,9	86
18.	Ostale obveze	683.621	2,6	708.726	2,6	104
19.	UKUPNE OBVEZE	23.950.850	88,1	24.026.377	87,8	100
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	343	0,0	343	0,0	100
21.	Obične dionice	1.562.046	5,7	1.562.046	5,7	100
22.	Emisioni ažio	137.327	0,5	109.554	0,4	80
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.239	0,5	109.466	0,4	80
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.190.912	4,4	1.531.841	5,6	129
24.	Tečajne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	346.703	1,3	134.882	0,5	39
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.237.331	11,9	3.338.666	12,2	103
28.	UKUPNE OBVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	27.188.181	100	27.365.043	100	101
PASIVNA I NEUTRALNA PODBILANCA		717.415		714.068		99
UKUPNO		27.905.596		28.079.111		101

Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Financijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	1.060.760	3,9	557.118	3,3	854.406	3,8	6.139
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	2.828.277	10,3	1.731.667	10,3	2.439.993	10,8	12.545
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	1.528.087	5,6	938.588	5,6	1.321.834	5,9	8.287
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	2.503.010	9,2	1.643.855	9,8	1.905.568	8,4	10.213
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	119.917	0,4	55.633	0,3	86.937	0,4	120
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	1.652.845	6,0	1.085.029	6,4	1.372.549	6,1	6.043
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	689.227	2,5	353.366	2,1	588.428	2,6	2.234
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	872.115	3,2	565.627	3,4	673.065	3,0	3.005
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	5.007.842	18,3	2.668.189	15,9	4.131.106	18,3	28.606
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	2.126.846	7,8	1.448.301	8,6	1.763.806	7,8	10.372
11.	UniCredit Bank d.d.	6.677.309	24,4	4.378.970	26,0	5.594.477	24,8	43.175
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	1.020.374	3,7	435.943	2,6	862.659	3,8	774
13.	ZiraatBank BH d.d.	1.278.434	4,7	961.192	5,7	972.046	4,3	3.369
UKUPNO		27.365.043	100	16.823.478	100	22.566.874	100	134.882

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

Opis	Razina kreditnog rizika 1	Razina kreditnog rizika 2	Razina kreditnog rizika 3	Ukupni bruto krediti po razinama kreditnog rizika	ECL za Razina 1 kreditnog rizika	ECL za Razina 2 kreditnog rizika	ECL za Razina 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravne osobe (1.1. do 1.21.)	7.436.634	824.245	390.579	8.651.458	85.490	95.843	321.067	502.400
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	93.153	8.235	29.621	131.009	1.027	580	20.980	22.587
1.2. B Vađenje ruda i kamena	58.810	28.279	69	87.158	661	3.187	59	3.907
1.3. C Prerađivačka industrija	1.646.961	212.590	127.710	1.987.261	20.941	27.646	110.151	158.738
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	187.153	20.366	5.361	212.880	2.167	2.057	4.400	8.624
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	36.568	3.793	968	41.329	398	411	274	1.083
1.6. F Građevinarstvo	525.391	45.219	17.563	588.173	5.876	4.425	15.642	25.943
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.626.417	262.677	117.806	3.006.900	25.596	28.417	99.096	153.109
1.8. H Prijevoz i skladištenje	303.169	35.919	16.796	355.884	4.239	2.700	12.821	19.760
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	124.395	78.054	32.866	235.315	1.853	9.249	29.065	40.167
1.10. J Informacije i komunikacije	108.553	15.452	6.919	130.924	3.760	1.345	4.410	9.515
1.11. K Financ. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	958.363	2.198	101	960.662	10.622	8	101	10.731
1.12. L Poslovanje nekretninama	106.218	53.554	8.314	168.086	1.055	11.684	5.285	18.024
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	202.215	29.903	18.594	250.712	2.728	2.286	13.761	18.775
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	36.404	6.535	2.346	45.285	394	537	1.837	2.768
1.15. O Javna uprava i obrana; obv. soc. osiguranje	281.370	11.170	0	292.540	2.778	506	0	3.284
1.16. P Obrazovanje	11.111	977	1.527	13.615	113	84	451	648
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	55.857	5.210	1.985	63.052	505	363	996	1.864
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	29.145	3.189	340	32.674	338	295	302	935
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	45.377	925	1.693	47.995	439	63	1.436	1.938
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	4	0	0	4	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	7.255.063	558.473	358.484	8.172.020	82.398	71.039	301.307	454.744
2.1. Opća potrošnja	5.624.433	494.621	331.261	6.450.315	68.324	64.721	280.177	413.222
2.2. Stambena izgradnja	1.553.881	56.947	22.271	1.633.099	12.674	5.736	16.892	35.302
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	76.749	6.905	4.952	88.606	1.400	582	4.238	6.220
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	14.691.697	1.382.718	749.063	16.823.478	167.888	166.882	622.374	957.144

Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2022.	%	1.1. - 31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	235	0,1	11.318	3,4	4816
2)	Plasmani drugim bankama	616	0,2	5.155	1,6	837
3)	Kredit i poslovi leasinga	152.293	53,8	168.962	51,0	111
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	1.394	0,5	1.994	0,6	143
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0,0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim izvanbilančnim obvezama	1	0,0	1	0,0	100
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	16.706	5,9	17.068	5,1	102
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	171.245	60,5	204.498	61,7	119
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	16.229	5,7	14.513	4,4	89
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obveze	0	0,0	0	0,0	-
4)	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.274	0,4	2.102	0,6	165
5)	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	1.583	0,6	3.141	1,0	198
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	10.932	3,9	1.773	0,5	16
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	30.018	10,6	21.529	6,5	72
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	141.227	49,9	182.969	55,2	130
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja s devizama	20.781	7,4	19.019	5,7	92
b)	Naknade po kreditima	2.981	1,0	3.452	1,1	116
c)	Naknade po izvanbilančnim poslovima	5.993	2,1	6.738	2,0	112
d)	Naknade za izvršene usluge	93.438	33,0	97.990	29,6	105
e)	Prihod iz poslova trgovanja	123	0,0	70	0,0	57
f)	Ostali operativni prihodi	18.500	6,6	21.113	6,4	114
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	141.816	50,1	148.382	44,8	105
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	283.043	100	331.351	100	117
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obveze i ost. vrijed. usklađenja	36.718	13,0	10.939	3,3	30
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	38.155	13,5	39.262	11,8	103
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	74.873	26,5	50.201	15,1	67
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plaća i doprinosa	65.581	23,2	70.410	21,3	107
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	43.612	15,4	42.523	12,8	98
3)	Ostali operativni troškovi	26.470	9,3	29.391	8,9	111
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	135.663	47,9	142.324	43,0	105
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	210.536	74,4	192.525	58,1	91
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	240.554		214.054		89
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	72.512	25,6	138.826	41,9	191
5.	GUBITAK	5	0,0	0	0,0	0
6.	POREZI	818	0,3	3.873	1,2	473
7.	DOBIT PO OSNOVI POVEĆANJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	51	0,0	109	0,0	214
8.	GUBITAK PO OSNOVI SMANJENJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	38	0,0	180	0,0	474
9.	NETO-DOBIT	71.707	25,3	134.882	40,7	188
10.	NETO-GUBITAK	5	0,0	0	0,0	0
11.	FINANCIJSKI REZULTAT (9.-10.)	71.702		134.882		188

Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.		31.3.2023.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne kredite	2,36	2,65	2,25	2,49	2,12	2,39	2,01	2,25	2,18	2,41
1.1.	Gospodarstvu	2,31	2,53	2,21	2,41	2,07	2,29	1,97	2,17	1,96	2,16
1.2.	Stanovništvu	7,82	15,28	8,36	15,04	8,38	14,44	7,88	13,65	7,51	12,39
1.3.	Ostalo	2,42	2,94	2,46	2,59	2,24	2,33	2,08	2,42	5,36	5,69
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne kredite	4,67	5,65	4,53	5,47	4,73	5,64	4,20	4,98	4,55	5,51
2.1.	Gospodarstvu	3,44	3,68	3,16	3,41	3,56	3,82	3,33	3,59	3,75	3,99
2.2.	Stanovništvu	5,42	6,83	5,41	6,81	5,49	6,82	4,78	5,91	5,01	6,38
2.3.	Ostalo	3,58	3,80	3,65	3,94	4,21	4,92	2,46	2,60	4,22	4,99
3.	Ukupno pon. kamatne stope	3,36	3,94	3,06	3,55	3,30	3,85	3,08	3,59	3,17	3,71
3.1.	Gospodarstvu	2,57	2,79	2,38	2,59	2,44	2,67	2,35	2,57	2,33	2,54
3.2.	Stanovništvu	5,46	6,97	5,46	6,96	5,53	6,93	4,81	5,99	5,04	6,45
3.3.	Ostalo	2,49	2,99	2,66	2,82	2,82	3,09	2,14	2,44	4,96	5,45

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su krediti vladi i vladinim institucijama, krediti bankama i drugim financijskim institucijama i ostali krediti.

Prosječne ponderirane NKS i EKS na depozite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.		31.3.2023.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne depozite	0,26	0,26	0,51	0,51	0,18	0,18	0,15	0,15	0,95	0,95
1.1.	Gospodarstvu	0,70	0,70	0,39	0,39	0,45	0,45	0,22	0,22	0,57	0,57
1.2.	Stanovništvu	0,21	0,21	0,48	0,48	0,10	0,10	0,04	0,04	0,31	0,31
1.3.	Ostalo	0,20	0,19	0,55	0,55	0,15	0,15	0,15	0,15	1,29	1,29
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne depozite	1,49	1,29	0,94	0,95	0,86	0,88	0,46	0,46	0,65	0,65
2.1.	Gospodarstvu	1,43	1,43	1,06	1,07	0,98	0,98	0,53	0,53	1,48	1,49
2.2.	Stanovništvu	1,49	1,15	0,98	0,99	0,87	0,88	0,49	0,49	0,58	0,58
2.3.	Ostalo	1,67	1,66	0,74	0,74	0,68	0,73	0,22	0,22	1,02	1,03
3.	Ukupno pon. kamatne stope	0,93	0,82	0,78	0,79	0,56	0,57	0,30	0,30	0,69	0,69
3.1.	Gospodarstvu	1,25	1,25	0,78	0,78	0,80	0,80	0,44	0,44	0,97	0,97
3.2.	Stanovništvu	1,29	1,01	0,90	0,92	0,73	0,75	0,39	0,39	0,57	0,57
3.3.	Ostalo	0,41	0,40	0,61	0,61	0,27	0,28	0,16	0,16	1,18	1,18

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su depoziti vlade i vladinih institucija, depoziti banaka i drugih financijskih institucija i ostali depoziti.

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2023.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	www.credo-centar.ba	Bernard Stojanović	13
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	175
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	www.eki.ba	Esad Uzunić	199
4.	Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Melika Hadžijamaković - Salihović	19
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	www.lider.ba	Džavid Sejfović	67
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija – Bašić	52
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	4
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	203
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	www.mikra.ba	Sanin Čampara	166
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	www.mikroaldi.org	Omar Softić	34
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	www.partner.ba	Senad Sinanović	253
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	9
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	167
14.	Mikrokreditno društvo „PARTNER“ društvo sa ograničenom odgovornošću Tuzla	www.partner.ba	Fuad Šehović	40
UKUPNO				1.401

Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2022.	%	31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	43.803	8,0	46.957	8,3	107
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	33.342	6,1	38.443	6,8	115
1b)	Kamatonosni računi depozita	10.461	1,9	8.514	1,5	81
2.	Plasmani bankama	182	0,0	190	0,0	104
3.	Kreditni	440.182	79,9	449.965	79,9	102
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.954	0,5	3.216	0,6	109
3b)	Neto krediti (3-3a)	437.228	79,4	446.749	79,3	102
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	24.706	4,5	24.341	4,3	99
5.	Dugoročne investicije	34.388	6,2	38.888	7,0	113
6.	Ostala aktiva	10.250	1,9	6.379	1,1	62
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	550.557	100	563.504	100	102
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	12.292	2,2	14.718	2,6	120
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	215.159	39,1	215.418	38,2	100
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.212	0,2	1.430	0,3	118
10.	Ostale obveze	26.719	4,9	26.066	4,6	98
11.	UKUPNO OBVEZE	255.382	46,4	257.632	45,7	101
12.	Donirani kapital	48.098	8,7	48.098	8,5	100
13.	Temeljni kapital	3.696	0,6	3.696	0,7	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	297.890	54,1	308.817	54,8	104
14a)	za prethodne godine	283.948	51,6	298.000	52,9	105
14b)	za tekuću godinu	13.942	2,5	10.817	1,9	78
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.474	10,1	55.673	9,9	100
15a)	za prethodne godine	55.078	10,0	55.584	9,9	101
15b)	za tekuću godinu	396	0,1	89	0,0	22
16.	Ostale rezerve	965	0,2	934	0,2	97
17.	UKUPNO KAPITAL	295.175	53,6	305.872	54,3	104
18.	UKUPNO PASIVA	550.557	100	563.504	100	102
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	135.466		134.530		99
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	9.970		8.079		81
21.	Komisioni poslovi	209		208		100
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	400		203		51
23.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	35.603		33.537		94

Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2022.	%	31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	10.602	5,9	16.877	9,3	159
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	10.352	5,8	16.627	9,1	161
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,2	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	165.440	92,8	163.424	89,6	99
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	4.213	2,4	4.399	2,4	104
3b)	Neto krediti (3-3a)	161.227	90,4	159.025	87,2	99
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	5.026	2,8	5.352	2,9	106
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	37	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.498	0,9	1.055	0,6	70
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	178.353	100	182.346	100	102
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	7.856	4,4	3.956	2,2	50
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	100.616	56,4	110.086	60,4	109
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.130	0,6	857	0,4	76
10.	Ostale obveze	10.805	6,1	13.644	7,5	126
11.	UKUPNO OBVEZE	120.407	67,5	128.543	70,5	107
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Temeljni kapital	34.177	19,2	39.177	21,5	115
14.	Emisioni ažio	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	10.191	5,7	1.048	0,6	10
15a)	prethodnih godina	10.348	5,8	193	0,1	2
15b)	tekuće godine	-157	-0,1	855	0,5	-545
16.	Zakonske rezerve	5.569	3,1	5.569	3,0	100
17.	Ostale rezerve	8.009	4,5	8.009	4,4	100
18.	UKUPNO KAPITAL	57.946	32,5	53.803	29,5	93
19.	UKUPNO PASIVA	178.353	100	182.346	100	102
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	13.282		14.415		109
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	7.367		9.580		130
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	15.490		13.734		89

Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfelja umanjen za odgođeni prihod po naknadama	Financijski rezultat	Plasmani
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	4.212	4.028	148	1.039
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	163.841	148.432	1.360	23.696
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	120.081	68.609	7.425	19.858
4.	Mikrokreditno društvo luteCredit BH d.o.o. Sarajevo	8.490	7.630	-261	6
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	30.085	27.210	134	5.967
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	6.408	4.968	-35	1.356
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	402	213	-40	0
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	90.491	82.152	698	21.721
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	63.309	54.589	294	13.830
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	8.600	7.960	56	1.907
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	179.318	150.466	1.729	32.222
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	2.303	1.895	-14	588
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	62.507	50.302	450	15.255
14.	Mikrokreditno društvo „PARTNER“ društvo sa ograničenom odgovornošću Tuzla	5.803	1.553	-392	1.553
UKUPNO		745.850	610.007	11.552	138.998

Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2023.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH za razdoblje 1.1. - 31.3.2023.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	9.483	12.955	20,72	27,83
1.1.	Uslužne djelatnosti	59	302	11,25	16,20
1.2.	Trgovinu	21	159	15,01	20,17
1.3.	Poljoprivredu	2.228	3.176	20,05	25,40
1.4.	Proizvodnju	10	69	11,88	17,06
1.5.	Stambene potrebe	763	1.399	19,91	25,96
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	3.930	5.044	22,97	30,89
1.7.	Ostalo	2.472	2.806	19,09	27,49
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	24.870	126.043	18,86	22,04
2.1.	Uslužne djelatnosti	476	4.855	12,36	14,69
2.2.	Trgovinu	122	1.248	13,40	15,74
2.3.	Poljoprivredu	6.983	36.822	18,17	20,55
2.4.	Proizvodnju	76	1.067	13,50	15,50
2.5.	Stambene potrebe	5.684	37.251	18,27	21,14
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	5.745	22.443	21,77	26,67
2.7.	Ostalo	5.784	22.357	19,46	22,96
3.	Ukupni mikrokrediti	34.353	138.998	19,04	22,58

Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO

- % -

NKS na:	1.1.-31.3.2019.	1.1.-31.3.2020.	1.1.-31.3.2021.	1.1.-31.3.2022.	1.1.-31.3.2023.
Kratkoročne mikrokredite	21,64	20,36	19,92	19,85	20,72
Dugoročne mikrokredite	19,22	18,96	19,34	18,58	18,86
Ukupne mikrokredite	19,56	19,15	19,43	18,71	19,04
EKS na:	01.01.-31.03.2019.	01.01.-31.03.2020.	01.01.-31.03.2021.	01.01.-31.03.2022.	01.01.-31.03.2023.
Kratkoročne mikrokredite	29,42	33,31	32,09	28,50	27,83
Dugoročne mikrokredite	22,61	23,51	23,86	22,23	22,04
Ukupne mikrokredite	23,57	24,85	25,02	22,88	22,58

Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2022.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	20.192	90,6	22.479	72,2	111
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.801	9,5	2.223	10,9	123
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	18.391		20.256		110
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.724	7,7	1.769	5,7	103
5.	Operativni rashodi	15.110	79,2	16.602	81,2	110
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	369	1,7	6.893	22,1	1.868
7.	Ostali poslovni rashodi	214	1,1	131	0,6	61
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.631	8,6	1.134	5,6	70
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.529		11.051		313
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	312	1,6	354	1,7	113
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	3.217		10.697		333

Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2022.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	7.940	97,2	7.482	94,6	94
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.815	22,7	1.266	17,9	70
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	6.125		6.216		101
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	185	2,3	252	3,2	136
5.	Operativni rashodi	4.433	55,6	4.167	59,1	94
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	39	0,5	177	2,2	454
7.	Ostali poslovni rashodi	78	1,0	46	0,6	59
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.477	18,5	1.409	20,0	95
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	361		1.023		283
10.	Porez na dobit	175	2,2	168	2,4	96
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	186		855		460

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2023.

R. br.	Naziv leasing društva	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	26
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Nedim Milišić	43
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	www.scania.com/ba	Damir Slipičević	7
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	23
UKUPNO				99

Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2022.	%	31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.384	1,0	9.728	2,0	222
2.	Plasmani bankama	6.167	1,4	11.692	2,5	190
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	342.550	78,4	368.125	77,5	107
3a)	Potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	383.834	87,8	412.824	86,9	108
3b)	Rezerve za gubitke	4.837	1,1	4.784	1,0	99
3c)	Odgođeni prihodi po osnovi kamata	36.075	8,2	39.534	8,3	110
3d)	Odgođeni prihodi po osnovi naknada	372	0,1	381	0,1	102
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	76.012	17,4	78.357	16,5	103
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	3.660	0,8	3.764	0,8	103
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga	102.437	23,4	104.439	22,0	102
5c)	Ispravak vrijednosti - vlastita sredstva	2.438	0,5	2.523	0,5	103
5d)	Ispravak vrijednosti - operativni leasing	27.647	6,3	27.323	5,8	99
6.	Dugoročne investicije	408	0,1	408	0,1	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	7.519	1,7	6.556	1,4	87
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	0	0,0	0	0,0	-
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+ nedospjela glavnica)	0	0,0	0	0,0	-
7a2)	Rezerve za zajmove	0	0,0	0	0,0	-
7b)	Zalihe	1.554	0,3	1.994	0,4	128
7c)	Ostala aktiva	5.965	1,4	4.562	1,0	76
	UKUPNA AKTIVA	437.040	100	474.866	100	109
	PASIVA					
8.	Obveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	390.310	89,3	422.393	88,9	108
8a)	Obveze po kratkoročnim kreditima	11.035	2,5	11.896	2,5	108
8b)	Obveze po dugoročnim kreditima	379.548	86,8	410.736	86,5	108
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	273	0,0	239	0,1	88
9.	Ostale obaveze	10.158	2,3	13.609	2,9	134
	UKUPNO OBVEZE	400.468	91,6	436.002	91,8	109
10.	Temeljni kapital	15.916	3,7	16.719	3,5	105
11.	Rezerve	11.776	2,7	11.776	2,5	100
12.	Akumulirana dobit/gubitak	8.880	2,0	10.369	2,2	117
	UKUPNO KAPITAL	36.572	8,4	38.864	8,2	106
	UKUPNO PASIVA	437.040	100	474.866	100	109
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	4.621		4.113		89
	Novi otpis (+)	386		30		8
	Naplata (-)	425		1		0
	Trajni otpis (-)	469		627		134
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	4.113		3.515		85
	Ostala izvanbilančna evidencija	56.871		124.526		219

Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Naziv leasing društva	Bilančna suma	Potraživanja po financijskom leasingu	Neto stanje sredstava danih u operativni leasing	Financijski rezultat	Plasmani
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	183.272	118.313	61.162	477	27.557
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	129.282	105.980	8.359	846	18.431
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	29.009	23.019	36	-450	13.276
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	133.303	120.813	7.559	643	21.820
UKUPNO		474.866	368.125	77.116	1.516	81.084

Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2023.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2022.	%	1.1. - 31.3.2023.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Financijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	3.505	36,0	6.107	47,6	174
1a)	Kamate na plasmane bankama	23	0,2	20	0,2	87
1b)	Kamate po financijskom leasingu	3.008	30,9	5.319	41,4	177
1c)	Naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	238	2,5	306	2,4	129
1d)	Ostali prihodi po kamatama	236	2,4	462	3,6	196
2.	Rashodi po kamatama	1.128	15,3	3.749	33,1	332
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	1.098	14,9	3.713	32,8	338
2b)	Naknade za obradu kredita	29	0,4	35	0,3	121
2c)	Ostali rashodi po kamatama	1	0,0	1	0,0	100
3.	Neto prihodi od kamata	2.377	24,4	2.358	18,4	99
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	6.217	64,0	6.732	52,4	108
4a)	Naknade za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
4b)	Naknada za operativni najam	5.258	54,1	5.895	45,9	112
4c)	Prihod od prodaje leasing objekta	38	0,4	0	0,0	0
4d)	Ostali operativni prihodi	921	9,5	837	6,5	91
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	372	3,8	0	0,0	0
4d)2	Prihodi od opomena	4	0,1	6	0,0	150
4d)3	Ostalo	545	5,6	831	6,5	152
5.	Operativni rashodi	6.339	86,1	7.596	67,1	120
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	1.190	16,2	1.346	11,9	113
5b)	Troškovi poslovnog prostora	3.253	44,2	3.790	33,5	117
5c)	Ostali troškovi	1.896	25,7	2.460	21,7	130
6.	Troškovi rezervi za gubitke	-101	-1,4	-22	-0,2	22
7.	Dobit prije poreza	2.356		1.516		64
8.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
9.	Neto dobit/gubitak	2.356		1.516		64

Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu -
31. 3. 2023.

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2023.			
		Broj ugovora	Iznos financiranja (000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	2	154	2,30	3,72
a.	Putnička vozila	0	0	0,00	0,00
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	2	154	2,30	3,72
c.	Strojevi i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	2	154	2,30	3,72
a.	Pravne osobe	2	154	2,30	3,72
b.	Poduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizičke osobe	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	1.059	73.508	5,65	9,05
a.	Putnička vozila	615	32.138	5,56	8,79
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	403	30.518	6,03	8,56
c.	Strojevi i oprema	41	10.852	4,81	11,17
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	1.059	73.508	5,65	9,05
a.	Pravne osobe	952	68.637	5,64	8,67
b.	Poduzetnici	41	1.921	5,47	7,63
c.	Fizičke osobe	66	2.950	5,93	18,70
	Ukupno (1+2)	1.061	73.662	5,64	9,04

Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu

- % -

R. br.	Opis	31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.		31.3.2023.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni leasing ugovori:	8,64	17,65	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10	2,30	3,72
1.1.	Pravne osobe	2,99	5,23	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10	2,30	3,72
1.2.	Poduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizičke osobe	32,08	69,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovori:	7,20	11,29	4,18	7,25	4,06	7,47	3,69	6,49	5,65	9,05
2.1.	Pravne osobe	4,13	6,19	4,08	6,41	4,00	6,58	3,66	5,70	5,64	8,67
2.2.	Poduzetnici	5,05	6,84	5,21	8,84	3,95	6,10	3,46	6,24	5,47	7,63
2.3.	Fizičke osobe	26,15	42,82	4,91	18,18	4,86	18,82	4,29	17,37	5,93	18,70
	Ukupno	7,22	11,37	4,18	7,26	4,06	7,47	3,69	6,49	5,64	9,04

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

IZDAVAČ

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

Tel. +387 33 72 14 00

Faks +387 33 66 88 11

Internet stranica: www.fba.ba

e-mail: agencija@fba.ba